

ARCHEOLOGICKÉ CENTRUM
OLOMOUC

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

ROČENKA 2009

Olomouc 2010

Ročenka 2009

Bém, M. – Peška, J. (eds.)
Olomouc, 2010

Překlad: Helena Sedláčková, Eva Pospíšilová (str. 64),
Anna Pankowská (str. 78-79), Jan Novák (str. 174),

Překlad © Archeologické centrum Olomouc, 2010

© Archeologické centrum Olomouc
příspěvková organizace, 2010

ISBN 978–80–86989–16–7

OBSAH

1. Archeologické centrum Olomouc, příspěvková organizace, v roce 2009

1.1. Rok 2009 v životě organizace – <i>Jaroslav Peška, Mojmír Bém</i>	x
1.2. Ekonomika Archeologického centra Olomouc – <i>Hana Menšíková</i>	XX
1.3. Organizační a personální struktura	XX

2. Z činnosti Archeologického centra Olomouc, příspěvkové organizace

2.1. Archeologické záchranné akce zahájené v roce 2009 nebo pokračující z roku 2008	XX
2.1.1. Uskutečněné záchranné archeologické výzkumy	XX
2.1.1.1. Záchranné archeologické výzkumy a s nimi související činnosti, které byly provedeny s podporou KÚ OK nebo zčásti ve vlastní režii organizace	XX
2.1.2. Odborné archeologické dohledy, jejichž náklady byly hrazeny investory	XX
2.1.3. Odborné archeologické dohledy uskutečněné v režii ACO	XX
2.2. Nálezové zprávy odevzdané v roce 2009 do archívu Archeologického ústavu AV ČR v Brně	XX
2.3. Bibliografie zaměstnanců Archeologického centra za rok 2009	XX

3. Odborné příspěvky

Největší lengyelská stavba z Hulína – Pravčic (struktura 45) <i>Marek Kalábek, Pavlína Kalábková, Petr Kočár, Romana Kočárová</i>	XX
Sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou v Olomouci–Řepčíně <i>Eva Pospíšilová</i>	XX
Kostrový pohřeb v sídlištním objektu v Náměšti na Hané <i>Jakub Vrána, Anna Pankowská</i>	XX
Nález pseudokernosu na výšinném sídlišti Hůrka u Brodku u Prostějova <i>Miroslav Šmíd</i>	XXX
Kultura kulovitých amfor na sídlišti v Pravčicích 2 <i>Jaroslav Peška, Arkadiusz Tajer</i>	XXX
Věteřovský hrob s vnitřní konstrukcí z Hulína – „U Isidorka“ <i>Miroslav Daňhel</i>	XXX
Naleziště z období kultur popelnicových polí v Martinicích (okr. Kroměříž) <i>Arkadiusz Tajer</i>	XXX
Další doklady osídlení lokality v Olomouci–Neředíně v pozdní době bronzové <i>Vendula Vránová</i>	XXX
Vývoj lesní vegetace v pravěku střední Moravy na základě rozboru uhlíků z archeologických situací <i>Petr Kočár, Romana Kočárová, Arkadiusz Tajer, Jaroslav Peška, Marek Kalábek</i>	XXX

Vývoj dřevinné skladby v okolí polykulturního sídliště v Lošticích z pohledu antrakologické analýzy <i>Jan Novák</i>	xxx
Konzervace vybraných archeologických nálezů z lokality Hulín–Pravčice 2 <i>Barbora Zapletalová</i>	xxx
Seznam autorů.....	xxx
Nabídka publikací.....	xxx
Webová prezentace.....	xxx

1. ARCHEOLOGICKÉ CENTRUM OLOMOUC, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE, V ROCE 2009

1.1. Rok 2009 v životě organizace

Pro rok 2009 byly pro Archeologické centrum Olomouc, příspěvkovou organizaci, stanoveny, s ohledem na konkrétní situaci i dlouhodobé cíle, následující prioritní úkoly: výkon a garance archeologické památkové péče (APP) na svěřeném území; realizace ZAV v rámci stavebních a jiných aktivit (D1, R55, R49, průmyslové a obytné zóny, infrastruktura); stěhování pracoviště do nových prostor; posílení rozpočtu ze strany zřizovatele; revize archívů a knihovny včetně její transformace; společné vědecko–výzkumné pracoviště a projekty s FF a PřF UP a dalšími vědeckými institucemi u nás i v zahraničí;

Při hodnocení činnosti ACO za rok 2009 je třeba konstatovat, že plnění těchto úkolů se odehrávalo v dosud nebývalých ekonomických i jiných podmínkách.

Tak jako v uplynulých letech se v roce 2009 dařilo uskutečňovat garanci APP, realizaci ZAV na všech stavbách, kde dochází k narušení archeologických památek, a spolupráci s tuzemskými i zahraničními institucemi podobného zaměření. Všechno jsou to činnosti, které mohou přímo ovlivnit svou iniciativou zaměstnanci organizace.

V roce 2009 se podařilo také úspěšně dokončit rekonstrukci nového objektu ACO a zejména ve velmi krátké době a bez jakýchkoliv negativních následků přestěhovat všechna pracoviště ACO do nových prostor. Bez iniciativy zaměstnanců a účelové finanční podpory zřizovatele by se i tento úkol realizoval jen obtížně. V rámci stěhování byla provedena revize všech archívů ACO a knihovního fondu, který musel být vzhledem k novým prostorám zcela přeorganizován, přečíslován a znovu zpřístupněn zájemcům. K zavedení čárových kódů do knihovny a k její konverzi do digitální podoby však nemohlo dojít z finančních i organizačních důvodů. Úkol tak zůstává do budoucna.

Společné vědecko–výzkumné pracoviště s UP v Olomouci nebylo sice realizováno ve smyslu původního výzkumného záměru, který byl předložen MŠMT již v roce 2004, ale spolupráce se úspěšně rozvíjí jinými, a to zcela konkrétními způsoby (zpracovávání archeologických nálezů, metalografické, antropologické, paleozoologické analýzy apod.).

Grantové projekty, které byly přihlašovány tentokrát výhradně do GA ČR, nebyly opět akceptovány, což pro oblast archeologie a střední Moravy vytváří již několik let stav podcenění a nedostatečného financování tohoto segmentu vědecko–výzkumné práce. Přesto je organizace zapojena v pozici spolupracujícího subjektu do řešení dvou grantových úkolů GA ČR (viz dále).

Závazné ukazatele stanovené zřizovatelem (objem zpracování nálezů, počet vypracovaných nálezových zpráv, počet vydaných publikací) je možno označit za splněné, i když z finančních důvodů muselo být dočasně přerušeno vydávání dalších svazků dvou publikačních řad, které ACO vydává (ARF, APSM). V případě podílu záchranných archeologických výzkumů pro nepodnikatelské subjekty na celkovém počtu výzkumů lze i pro rok 2009 konstatovat, že se opět zvýšil počet archeologických dohledů na úkor rozsahu vlastních výzkumů a že tento počet

nezávisí ani tak na vůli nebo pracovitosti archeologů, ale spíše na ekonomické situaci investorů.

Organizaci se podařilo, i přes výrazné dopady hospodářské krize, udržet v průběhu roku v podstatě vyrovnaný rozpočet. V průběhu roku 2009 probíhaly záchranné archeologické výzkumy v menší intenzitě než v roce 2008, a to zejména z důvodu krácení dotací na výstavbu dálnic, což mělo za následek nižší objem tržeb než v roce 2008.

Stanovené závazné ekonomické ukazatele organizace ve všech bodech dodržela. U limitu mzdových nákladů došlo k úspoře. Na straně výnosů došlo v průběhu roku 2009 ke snížení dotací na provoz. Celkový podíl provozní dotace ze strany zřizovatele (včetně dotace na odpisy) se podílel na krytí nákladů organizace pouze ve výši 5,97 %. Nařízený odvod prostředků zřizovatelem (100 tis. Kč) znamenal v konečném důsledku záporný výsledek hospodaření organizace ve výši –13 tis. Kč.

V roce 2009 byla dokončena rekonstrukce nového sídla ACO, kterou zajistil a financoval zřizovatel – Krajský úřad Olomouckého kraje – odbor investic. Rekonstrukci provedla firma EUROGEMA CZ. a.s. Olomouc, která byla zřizovatelem vybrána v rámci výběrového řízení. Po dokončení investiční akce byl organizaci zaslán zřizovatelem mj. aktivační protokol, dle kterého organizace provedla zaevidování této akce do majetku Archeologického centra Olomouc včetně zaúčtování.

K velkým problémům, které měla organizace v roce 2009, patřilo získávání pracovní síly na pomocné archeologické práce v rámci dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti. V poslední době vznikají také problémy s častým ukončováním pracovních poměrů zaměstnanců organizace, a to zejména z důvodu nízkých příjmů, kdy průměrná mzda u naší organizace je hluboko pod celostátním průměrem. Přitom sehnat zaměstnance na pozici archeologa či technika není za stávajících podmínek vůbec jednoduché.

K výrazným negativům v činnosti ACO již také několik let patří neřešená problematika ukládání materiálu získaného při záchranných archeologických výzkumech. Všechna navrhovaná řešení jsou buď závislá na financování, nebo jsou v rozporu se zájmy archeologie jako oboru (skartace materiálu), případně nevyhovují jiným zájmům samosprávných krajů.

1.1.1. Prioritní úkoly ACO

- ❖ výkon a garance archeologické památkové péče (APP) na svěřeném území
- ❖ realizace ZAV na velkých i menších stavbách (D 47, D 1, R 55, R 49, průmyslové a obytné zóny, infrastruktura)
- ❖ stěhování pracoviště do nových prostor
- ❖ posílení rozpočtu ze strany zřizovatele
- ❖ revize archívů a knihovny včetně její transformace
- ❖ společné vědecko–výzkumné pracoviště a projekty s FF a PřF UP a dalšími vědeckými institucemi u nás i v zahraničí

Závazné ukazatele stanovené zřizovatelem (odborné)

1. Objem zpracování nálezů	ca 45 000 předmětů
2. Objem vypracovaných náleзовých zpráv	22 kusů
3. Podíl záchranných archeologických výzkumů pro nepodnikatelské subjekty	10%
4. Počet vydaných publikací, katalogů atd.	2 ks

1.1.2. Archeologická památková péče (APP)

V roce 2009, tak jako v minulých letech, byla v rámci kapacit organizace systémově realizována garance archeologické památkové péče na území Olomouckého kraje, případně s povolením KÚ OK i na území jiných krajů. Většina akcí byla distribuována prostřednictvím Středomoravské archeologické komise. Těžištěm činnosti zůstává okres Olomouc a Přerov. Na ostatním území působí archeologická pracoviště regionálně příslušných muzeí. Na okrese Prostějov působí kromě Muzea Prostějovska, které je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje, i detašované pracoviště Ústavu archeologické památkové péče Brno, v.v.i. V Olomouci, resp. i v dalších jádrech historických měst Olomouckého kraje, působí organizace Archaia Olomouc, o.p.s., která se věnuje přednostně archeologii středověku a novověku.

Většina dohledů nad stavbami rodinných domků byla prováděna v režii organizace (tedy nebyly fakturovány investorům). Z fondu ZAV Odboru kultury a památkové péče KÚ OK v roce 2009 nebyly hrazeny žádné výzkumy.

1.1.3. Záchrana archeologických památek

V roce 2009 bylo ACO přiděleno na tzv. Středomoravské archeologické komisi celkem **248 akcí**, přičemž celkový počet akcí, které byly v roce 2009 zahájeny nebo jimiž se pracovníci ACO jakkoliv zabývali (od čistě administrativních prací až po výzkum) činil **251 akce**. Uzavřeny byly **104** dohody o provedení ZAV a objednávek.

Počet dohledů a výzkumů na určitém počtu lokalit nevypovídá nic o frekvenci nutných návštěv archeologů a tedy ani o nutných nákladech na – v konečném pohledu – negativní akci.

Ze záchranných archeologických výzkumů uskutečněných v roce 2009 je možno se o některých zmínit podrobněji.

Pravčice 2 – trať „Losky“. Podnětem pro archeologický výzkum lokality byla plánovaná výstavba rychlostní silnice R 49 Hulín – Holešov. Výkopové práce byly zahájeny v dubnu 2009 a pokračovaly až do poloviny listopadu 2009, přičemž výzkum bude pokračovat i v roce 2010.

Lokalita se nachází v rovinatém terénu na severovýchod od obce Pravčice, který je součástí Holešovské plošiny, krajiny sevřené údolím řeky Moravy na západě a Hostýnsko–Vsetínskou pahorkatinou na východě. Plocha výzkumu směřuje od severovýchodu k jihozápadu. Jejím východním okrajem byl zlom plošiny, od kterého plocha výzkumu klesala jihozápadním směrem k pravému břehu potoka Roštěnka, který byl zároveň západní hranicí výzkumu.

Z hlediska metody byl výzkum rozdělen na dvě části. Část východní, na mírném svahu, kde byly odkryty typické archeologické objekty: sídlištní jámy, kůlové jamky a hliníky zahloubené do podloží, a západní – spodní část, která ležela

v původní inundaci potoka. Tato část byla rozměřena do čtverců a následně prozkoumána v šachovnicovém systému.

Na zkoumané ploše bylo odkryto 89 objektů a vytýčeno 70 čtverců o výměře 5×5 metrů, ze kterých byla většina prozkoumána. Sídlištní objekty většinou patřily do období kultur lužických popelnicových polí (KLPP), a to do slezskoplatěnické fáze. V této části lokality patřil dále jeden sídlištní objekt kultuře kulovitých amfor a našly se zde také pozůstatky pravděpodobně novodobé cesty, která vedla na západní straně původního koryta potoka a zde vzniklého močálu.

Ve zkoumaných čtvercích se nepodařilo objevit archeologické objekty, což potvrzuje, že zkoumaná přes 1 m silná vrstva vznikla během cyklických výlevů potoka a pravěké osídlení se udržovalo těsně nad její hranou. Přesto byl v prokopaných čtvercích objeven početný soubor artefaktů (keramika, mazanice, zvířecí a lidské kosti, bronzové pukličky či fragment kadlubu na odlévání sekerek). Nálezy byly opět řazeny především do období KLPP. Byl objeven také menší počet střepů datovaných do období latěnu a do doby římské.

Pravčice 3 „Podsedy“. Lokalita je pokračováním výzkumu Pravčice 2. Nachází se v ploché krajině mezi dvěma potoky, potokem Roštěnkou, který vymezuje západní hranici lokality a Rymickým potokem ohraničujícím lokalitu od východu. Už během skrývek orníční vrstvy se ukázalo, že se na ploše vyskytuje silná kulturní vrstva bohatá na nálezy, do které byly zapuštěny archeologické objekty. Plocha výzkumu byla proto rozdělena na čtverce o rozměrech 5×5 m a následně systematicky prozkoumána.

Kulturní vrstva byla nejmělič v severozápadní části výzkumu, kde se terén znatelně zvedal a kde bylo podloží zaznamenáno v hloubce 0,60 m od úrovně ornice. Směrem k západu mocnost kulturní vrstvy sílíla až do hloubky 1,20 m od dnešní úrovně terénu a přibližně v polovině skryté plochy, na rozhraní s inundací Rymického potoka, v hloubce 1,40 m, se objevovala už spodní voda. V těchto místech kulturní vrstvu začíná nahrazovat přírodní náplavová vrstva a archeologické nálezy se vytrácejí.

Ve zkoumané části se kromě bohatého souboru archeologických nálezů podařilo objevit 219 sídlištních objektů. Mezi objekty dominují nálezy kúlových jamek, které byly často rozpoznatelné jen díky větší hustotě fragmentů mazanice v jejich zásypu. U části kúlových jamek jsme se setkali s tvrdou přepálenou mazanícovou krustou, pozůstatku po vypáleném kúlu. Několikrát se také podařilo zachytit superpozice jamek – jak v horizontální, tak i ve vertikální superpozici.

Na lokalitě se podařilo také odkrýt jámy střední velikosti o hloubce do 1,40 m od úrovně terénu, což bylo zřejmě dáno hladinou spodní vody.

Nejzajímavější je objev studny, neboli upravené jámy vyhloubené nad dodnes tekoucím pramenem. Plocha kolem objektu byla vydlážděna říčními valouny středních i malých rozměrů. Mezi kameny byl nalezen menší počet keramických zlomků slezskoplatěnické kultury. Pod vrstvou kamenů byla objevena kulturní vrstva, pod níž se ještě nacházely zahloubené objekty datované do kultury s moravskou malovanou keramikou (MMK).

V kulturní vrstvě a v objektech v drtivé většině převažují nálezy kultury slezskoplatěnické a v menší míře se objevuje keramika MMK.

Výzkum bude pokračovat v roce 2010.

Chrástany, okr. Kroměříž, trať „Záhumení“. V druhé etapě výzkumu v hlavní trase plánované rychlostní komunikace R 55 Hulín – Skalka se podařilo prozkoumat dalších 247 objektů (v předchozí sezóně 2008 zde bylo vykopáno 160 objektů), a to převážně sídlištního charakteru. Lokalita se nachází na mírném návrší západně od obce. Na základě bohatého nalezeného keramického materiálu lze objekty datovat do starší doby bronzové a věteřovské skupiny. Většinou se jednalo o kruhové zásobní jámy hruškovitého a trapezovitého řezu o průměru do 2 m a hloubky 1,5–2 m. Ve 13 zásobních jámách bylo nalezeno celkem 18 lidských koster různého stupně zachovalosti. Z toho v 5 jámách byly uloženy kostry 2 jedinců (obj. 63, 141, 196, 220 a 229). Jedinci byli pohřbeni nepietně, u některých z nich byly však nalezeny milodary. Mezi vzácnější patří bronzové šperky (spirálky, vlasové ozdoby, jehlice). U cesty Záhlinice – Chrástany byly prozkoumány 3 novověké zásobní jámy.

Během letních měsíců roku 2009 byl proveden archeologický dohled a následný záchranný archeologický výzkum při celkové rekonstrukci silnice v obci **Tážaly**. Během výzkumu bylo prozkoumáno celkem 5 zahloubených sídlištních jam, které jsou datovány jen rámcově do pravěku. Jeden objekt byl nalezen před obecním úřadem a zbylé čtyři se nacházely na jižním konci obce. Malé zlomky keramiky a jeden kus štípané industrie byly nalezeny pouze v jednom objektu.

Náměšť na Hané, Zákostelní ulice. Záchranný výzkum tady probíhal ve dnech od 28. 8. 2008 do 6. 10. 2009 a byl proveden v souvislosti se stavbou „Loučany – Náměšť na Hané – rekonstrukce silnice“. Výzkum probíhal za plného běhu stavby, a to převážně formou dohledu. Výzkum byl zaměřen především na fotografickou dokumentaci profilů hloubených výkopů. Pokud byly na ploše nově budované silnice zjištěny sídlištní objekty, tak dohled přerostl do podoby plošného záchranného výzkumu. Tato situace nastala v Zákostelní ulici, v úrovni farního kostela, a na ploše náměstí T. G. Masaryka. V těchto místech bylo prozkoumáno 15 zahloubených objektů. Sídlištní objekty 1, 2, 4, 5 a 6 lze na základě keramických zlomků nalezených v jejich výplních datovat do období eneolitické kultury nálevkovitých pohárů. V severozápadní části neolitického hliníku (objekt 7) byl zjištěn kostrový pohřeb ženy. Výkop pro umístění kostry či zásyp možného hrobu nebyly ve výplni hliníku pozorovány. Dle terénní situace se jeví, že mrtvá žena byla vhozena do již z části zaplněného hliníku, či do mělce vyhloubeného hrobu (v zásypu hliníku), který nebyl patrný během výzkumu. Stopy po výkopu hrobové jámy nebo její výplně nebyly pozorovány ani v objektu 6. V blízkosti kostry nebyl zjištěn žádný artefakt, který by bylo možno interpretovat jako milodar, ale mrtvá žena měla v době pohřbu patrně okolo krku perleťové korálky, které byly nalezeny pod dolní čelistí (na levé straně). V okolí kostry (výplň hliníku) byly zjištěny malé keramické zlomky z období neolitické kultury s lineární keramikou a eneolitické kultury nálevkovitých pohárů. Z kostry byl odebrán článek prstu horní končetiny a odeslán na radiokarbonovou analýzu (UGAMS 05712 4590±30 BP). Na základě antropologické analýzy byla na kostře ženy zjištěna vrozená vada lebky, tzv. skafocefalie (dle Mgr. A. Pankowské).

V měsících dubnu a květnu 2009 proběhla další etapa záchranného archeologického výzkumu na lokalitě **Hulín 1**, v trati U Isidorka. Práce souvisely se zrušením produktovodu poblíž drobné vodoteče v jihozápadní části lokality a se skrývkami pro přeložku silnice v severní části lokality. Celkově se podařilo

prozkoumat 79 objektů a jeden kostrový hrob. V prvně jmenovaném úseku tvořily velkou část objektů kůlové jamky. Podařilo se rekonstruovat půdorys domu vymezený kůlovými jamkami. Byl orientován delší osou ve směru SSZ–JJV, na jihu zabíhal mimo zkoumanou plochu. Co se týká konstrukce, v rozích byly kůlové jamky rozměrnější a také středový kůl uvnitř stavby – a s ním souběžný uprostřed čelní stěny – byly masivnější a hlubší.

Zaznamenaná délka západní strany je 4,5 m a celková šířka 6,5 m. Kůlové jamky obsahovaly malé množství keramického materiálu, který je možno předběžně zařadit do doby bronzové. Mimo tuto strukturu se zde vyskytovaly především zásobní jámy věteřovské skupiny s charakteristickou keramikou. V jámě, která navazovala na pozůstatky sloupové konstrukce, byla zjištěna mocná vrstva říčních mušlí, což je pro tuto lokalitu příznačné.

Podobně v severním úseku tvořily většinu objektů věteřovské zásobní jámy. Zde byl zjištěn i kostrový hrob ze starší doby bronzové, který tak snad tvořil samostatnou skupinu k již dříve zjištěnému únětickému pohřebišti (cca 150 m JV). Hrob o rozměrech 2,12×1,66 m a hloubce 1,28 m byl objeven pouze na základě tmavého zásyvu po druhotném otevření hrobu. Hrobová jáma byla orientována SV–JZ a druhotný zásah směřoval do jeho severní části. Při dně byly pozorovány zbytky výdřevy dna a stěn. Kosterní pozůstatky dvou jedinců (dospělý a mladý jedinec bez bližšího určení) byly dislokovány a soustředěny do dvou skupin při opačných koncích hrobu. Mezi milodary převládala keramika (2 mísy, džbán/hrnec? a stěp větší nádoby). Při jižní stěně ležela bronzová sekera. Nepříliš běžným nálezem je zlatá ozdoba – záušnice – nalezená na dně „vykrádací“ šachty v SV části hrobu, kde byly dislokovány kosti mladého jedince. Především přítomnost zlaté ozdoby napovídá, že se jednalo o hrob významných osobností tehdejší komunity. K tomu rovněž přispívá doložené vydřevění dna a dřevěné obložení stěny hrobu, které se ve starobronzových hrobech na Moravě objevuje ojediněle.

V podzimních měsících roku 2008 a na začátku roku 2009 proběhlo dokončení prací na výzkumu lokality **Hulín–Pravčice 1**. Práce se soustředily v jižní části lokality, kde byl v souvislosti s budováním přemostění silnice R55 skryt dlouhý pás ornice (cca 400×30m). Celkově bylo v tomto období prozkoumáno více než 300 objektů.

Část této plochy (cca 1000 m²) se zachovalými kulturními vrstvami byla zkoumána snižováním vrstev ve čtvercové síti. Nejstarší zjištěnou komponentou bylo osídlení neolitické kultury s lineární keramikou v jihovýchodní části výzkumu reprezentované menším počtem mělkých jam. Výrazněji se rýsovaly objekty kultury s moravskou malovanou keramikou. Z průběhu eneolitu zde byly doloženy ojedinělé pozůstatky různých kultur a také dva pohřby v jámách. První pohřbený ležel v částečně zasypané jámě na břichu a měl jako milodary přiloženy keramický šálek, přeslen, kostěný hrot a hrudku rezavého barviva. Druhý pohřeb obsahoval pouze kostru.

Mimo ojedinělé střepy kultury zvoncovitých pohárů a nitranské kultury z vrstev bylo zastoupeno také období konce starší doby bronzové, kulturně vymezené věteřovskou skupinou. Mimo běžné sídlištní objekty stojí za zmínku další pohřeb v jámě, tentokrát malého dítěte ve skrčené poloze. Z počátků lužických

popelnicových polí pochází žárové pohřebiště se 16 hroby, které však byly poničeny skrývkou ornice. Nekropole se nachází v jihozápadním cípu výzkumu. Převládá uložení křemákových zbytků do urny–popelnice, ale vyskytly se i jámové hroby. Kromě popelnic byly přiloženy keramické nádoby a drobné bronzové ozdoby (součásti náhrdelníků, prsteny, náramky). Kvůli narušení hrobů nelze přesně stanovit původní počet těchto předmětů v hrobech, ale předpokládáme, že se pohyboval v rámci jednotek. Výjimkou byl bohatý hrob, který se podařilo zachytit neporušený. Ve velké zásobnici obsahoval vlastní pohřeb s 12 nádobami (mísy, šálky, amfory) a množství bronzových spirálek z náhrdelníku, prsteny, 2 náramky, zlomek jehlice a zvířecí kost. Urna byla přikryta mísou a obložena dalšími 6 nádobami.

Četné objekty slezské fáze KLPP tvořily více či méně výrazné skupiny. Patrně jsou mazanice a uhlíkové vrstvy ve výplni objektů, které snad dovolují uvažovat o požárech.

Pro poznání laténské osady přibýly další dvě polozemnice. Okolo jedné z nich byly dokumentovány kamenné dlážděné plochy.

Sondážními pracemi na polích západně od výzkumu byl prověřen rozsah **opevnění římského tábora**, které identifikovaly i třetí, západní stranu. Rozsah tábora je nyní doložen na ploše **29,5 ha**. Ve výplni příkopu byla doložena vrstva kostí těsně nad dnem. V různých místech bylo nalezeno několik střepů keramiky zvané *terra sigillata*, původem ze středogalských a porýnských dílen, a také cvočky římských vojenských bot.

1.1.4. Péče o archeologický pramenný fond

Pro celý rok 2009 byl keramický a jiný archeologický materiál určený ke zpracování přivážen z terénu pravidelně, a to především artefakty z výzkumů na dálnici D1. Negativně však zasáhlo do práce oddělení konzervace a dokumentace dlouhodobé onemocnění jedné z konzervátorek, Z.Hunkesové, což snížilo kapacitu konzervátorských prací a prodloužilo termíny laboratorního zpracování. K ohrožení termínů odevzdávání náleзовých zpráv však nedošlo.

Celkový počet zpracovaných artefaktů za rok 2009 v keramické dílně ACO (přesné údaje o tom jsou součástí počítačové databáze, kterou vyplňují konzervátorky jako podklad pro náleзовé zprávy) činí souhrn keramických střepů, rekonstruovaných jedinců, mazanice, kovových artefaktů apod. – **101 903 kusů, tj. 253 beden**. Toto číslo však jen málo vypovídá o náročnosti identifikace, kompletace a rekonstrukce jednotlivých kusů nebo celých torz keramických nádob, neboť tato činnost je především případ od případu individuální.

Byly zpracovány nálezy z těchto lokalit (*přír.č.–lokalita–počet kusů–počet beden*): 20/2006 (Pravčice 1 – Nivky, 30 220 ks, 40 beden); 21/2007 (Bystročice, inžen. sítě k RD, 4 034 ks, 26 beden); 08/2008 (Bystročice, RD= rodinné domky, 715 ks, 3 bedny); 11/2008 (Bystročice, RD Březa, 1600 ks, 4 bedny); 03/2008 (Loštice – nám. Míru, 9985 ks, 44 beden); 01/2007 (Kojetín–kanalizace, 2520 ks, 9 beden); 15/2008 (Bystročice, RD Matiaš, 1346 ks, 6 beden); 21/2008 (Bystročice, RD Frébortovi, 448 ks, 2 bedny); 26/2008 (Moravský Beroun, 107 ks, 1 bedna); 27/2008 (Loštice – nám Míru, 10 647 ks, 21 beden, zpracování výzkumu pokračuje i

v roce 2010); 33/2008 (Loštice, modernizace kult. domu, 167 ks, 2 bedny); 04/2007 (Hulín–Pravčice 2, 39 696 ks, 90 beden, zpracování výzkumu pokračuje); 20/2008 (Hranice, regenerace historického jádra města, 42 ks, 1 bedna); 25/2008 (Hranice, ulice 28. října, 6 ks, 1 bedna); 19/2008 (Hněvotín, farní kostel, 10 ks, 1 bedna); 06/2009 (Náměšť na Hané, 360 ks, 2 bedny); Celkem 101 903 kusů, tj. 253 beden archeologického materiálu

Konzervovány vlastními silami oddělení byly: **Bronz**: celkem 71 ks předmětů z těchto lokalit: Pravčice 1 (13 ks), Bystročice (25 ks), Hulín–Pravčice 2 (33 kusů); **Železo**: celkem 52 kusů z lokalit: Pravčice 1 (10 ks), Bystročice (1 ks), Loštice (8 ks), Kojetín (18 ks), Moravský Beroun (7 ks), Hulín–Pravčice 2 (7 ks), Náměšť na Hané (1 ks); **Kůže**: z lokality Kojetín (8 kusů); **Jantar**: Bystročice (1 ks).

V roce 2009 bylo opět využito možnosti zadat analýzy nálezů (osteologických, antrakologických, palynologických, archeobotanických, histologických, malakologických a dalších) externě – tuzemských specializovaným organizacím, tj. zejména organizaci **LAPE** (Laboratoř archeobotaniky a paleoekologie katedry botaniky Biologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích) a **ZIP** (Západočeský institut pro ochranu a dokumentaci památek v Plzni), resp. příslušným odborníkům ze **Západočeské univerzity v Plzni**.

V roce 2009 uskutečnila **antropoložka ACO – Mgr. Anna Pankowská** terénní antropologické výzkumy s následným odborným antropologickým zpracováním materiálu na lokalitách (přír. č. lokality – katastr – trať): 06/2008 – Hulín 1 – U Isidorka; 30/2008 – Chrášťany – Záhumení; 02/2009 – Pravčice 2 – Losky; 08/2009 – Pravčice 3 – Podsedky;

Do muzeí v roce 2009 nebyly předávány žádné soubory nálezů z archeologických výzkumů, zvláště v souvislosti s uzavřením depozitářů Vlastivědného muzea v Olomouci. Na přelomu roku 2008/2009 byl pak vypracován pro potřeby náměstka hejtmána OK pro kulturu I. Rašťačka materiál (projekt) navrhuující vznik Institutu pro péči o archeologické dědictví v rámci OK. Koncem roku 2009 byl aktualizován počet beden archeologického materiálu určeného k předání do muzeí Zlínského kraje (stav k 24.11.2009) a ke dni 4.12.2009 bylo aktualizováno množství materiálu určeného k uložení v Olomouckém kraji. Aktualizace slouží jako podklad k jednání v této věci na Krajském úřadě OK, případně i ve Zlínském kraji.

1.1.5. Evidence a dokumentace archeologických nálezů

Na základě smlouvy o šíření, využití a zpřesnění souboru dat SAS (**Státního archeologického seznamu**), uzavřené mezi ACO a NPÚ dne 7.7.2003, a smlouvy o využití souborů dat SAS ze dne 12.9.2003, byla Archeologickým centrem Olomouc provedena aktualizace dat za rok 2009.

Organizace pracovala na ukončení projektu „**Vizualizace a prostorová analýza dat z výzkumů ACO za použití GIS**“. Projekt zatím nesplnil očekávání do něj vkládaná. Vzniklé rozpory je třeba řešit s dalšími partnery. Stále se ale nedaří získat digitální mapy v měřítku 1:10 000 kvůli licenčním problémům existujícím mezi Olomouckým krajem a správcí mapového díla.

I nadále ACO přispívá k tvorbě „**Archeologické databáze území Moravy a Slezska**“ (koordinace ARÚ AV ČR Brno), neboť odevzdává pravidelně nejen nálezové zprávy z ukončených výzkumů, ale i vyplněné karty ZAA (Zpráva o

archeologické akci). Vedoucí archeologických výzkumů přispívají také každoročně do periodika „Přehled výzkumů“.

Evidence a dokumentace archeologických nalezišť formou letecké prospekce byla opět prováděna dne 1.6.2009 a 4.6.2009, kdy byly vhodné letové podmínky pro sledování tzv. růstových příznaků, které většinou vyznačují existenci zaniklých lidských obydlí nebo jiných aktivit (M. Kalábek). Snímkována byla také archeologická aktivita ACO na stavbě dálnice D1.

Průběžně byly zajišťovány následující činnosti:

- kresebná dokumentace terénních archeologických situací (objektů, hrobů, pozůstatků pravěkých staveb apod.)

- kresebná dokumentace archeologických nálezů, objektů a situací pro potřeby nálezových zpráv, publikací apod. – kresby hrobů s inventářem a výběr objektů a keramiky ze sídlišť a pohřebišť: Kroměříž 3 – Miňůvky, trať Křivky 2005–6; Křenovice 2, trať Vinice 2006–7; Hulín–Pravčice 2, trať Višňovce 2008; Pravčice 2008, trať Zadní újezd; Olomouc–Nemilany, ulice Lidická a Kožušanská; Hulín 1, trať U Izidorka (kresba bronzového opasku, skleněných korálků a železných předmětů); Hulín–Pravčice 2, materiál z příkopu římského tábora; Olomouc–Slavonín, trať Pod hřbitovem 2000 – *A. Pešková*

- tvorba celkových plánů, tabulek a map do nálezových zpráv z prozkoumaných lokalit – *P. Grenar*

- digitalizace kresebné dokumentace z výzkumů: Křenovice 2, Pravčice 1, Droždín, Kojetín, Hulín–Pravčice 2, Tlumačov 1–3, Popůvky, Loštice, Jívová–Tepenec 2008, Martinice, Říkovice, Pravčice 3 – *M. Vančura, J. Píterka*

- fotodokumentace vybraných archeologických nálezů – *M. Bém*

1.1.6. Informatika, archivace výsledků činnosti

Oborová studijní knihovna – která měla na konci roku 2008 celkem 4530 přírůstkových čísel, má k 31.12.2009 **již 4916 přírůstkových čísel**.. Nárůst tedy činí **386 přírůstků** získaných částečně výměnou s tuzemskými i zahraničními odbornými archeologickými institucemi. Většina přírůstků pak byla uskutečněna ve druhé polovině roku 2009, a to v souvislosti s očekávanými výsledky celoročního hospodaření ACO a tedy s uvolněním finančních prostředků na nákup literatury v zahraničí. Vzhledem ke stěhování knihovny do nového prostor nového sídla ACO, byla provedena celková inventura knihovního fondu, jeho revize a následně i změna všech signatur v celé knihovně, a to tak, aby byly napraveny některé nedůslednosti vzniklé při postupném narůstání knihovny od knihy s přírůstkovým číslem 001 z roku 1995, kdy knihovna i organizace vznikly, až po aktuální stav v okamžiku stěhování. Také nový knihovnický nábytek si vyžádal jiné (formátově pořadové) stavění fondu, které zaručuje úspornost a přehlednost knihovny. Nové signatury jsou zaznamenány i v počítačové podobě katalogu knihovny. Z finančních i jiných důvodů nedošlo však dosud k aplikaci čárových kódů na knihách, ani ke katalogizaci v některém z knihovnických programů.

Archív vlastních NZ: v roce 2009 bylo dokončeno a do archívu NZ ACO odevzdáno celkem **18 ks NZ** (čj. 234/09 – 251/09, tj. z lokalit a akcí – Běloutín 2 , lokalita 7 na stavbě dálnice D4705; Stříbrnice 1 (Lopaty), úsek 134.1 na dálnici D1, II. etapa; Olomouc–Slavonín (Pod Vlachovým), Obchodně zábavní park Haná; Vrchoslavice – Vitčice 1 (Na dílech), úsek 134.1 na dálnici D1, II. etapa; Přerov II

Předmostí–Dluhonice (Díly, Dolní Újezd), plynovod DN200, Přeerov–PCHZ; Olomouc (Denisova ul. č. 30), rekonstrukce depozitáře VMO; Křenovice 2 (Vinice), úsek 134.1. dálnice D1, II. etapa; Bystročice 1 (U Topolánků), RD Spáčil, inženýrské sítě; Křenovice 3 (Padělky od dřínového), úsek 134.1. dálnice D1, II. etapa; Popůvky u Kojetína (Prostřední díly), dálnice D1; Tlumačov 1 (Šibinky), rychlostní komunikace RK55; Tlumačov 3 (Dlouhé stávání), rychlostní komunikace RK55; Tlumačov 2 (Hrabůvka), rychlostní komunikace RK55; Tovačov–Anín (Askašov), rozšíření dobývacího prostoru Tovačov IV, ložisko V.; Mohelnice (Za pensionem), výstavba bytových jednotek; Loštice (nám. Míru), rekonstrukce silnice III/37322 Loštice – průtah; Říkovice 1 (Dolní příčky), dálnice D1 – stavba 0135 Kroměříž východ–Říkovice; Kojetín (intravilán), zlepšení kvality vod v oblasti soutoku řek Bečvy a Moravy.

Všechny tyto NZ byly současně odevzdány do archívu AÚ AV ČR v Brně spolu s kartami ZAA (hlášení o záchranné archeologické akci). Tento archív je doplněn seznamem archivovaných NZ a údaje o nich jsou provázány s několika databázemi (databáze Výzkumy v PC, databáze na www stránkách ACO, seznam přírůstkových čísel akcí). K 31.12.2009 obsahoval archív celkem **251** položek.

Fotoarchív – na konci roku 2009 byly ve fotoarchívu evidovány **37 005** snímků (diapozitivů, negativů a digitálních snímků), což je rozdíl proti roku 2008 **celkem 2690 snímků**. Všechny tyto snímky jsou řádně popsány v příslušné databázi v PC.

Archív CD a videoarchív – archív CD obsahuje stále jen **42 přír. čísel** a jejich počet se nemění, zvláště vzhledem ke stále menšímu využívání těchto médií pro ukládání a archivaci dat a výsledků činnosti.

Archív výsledků činnosti ACO – v roce 2009 sem byly zaarchivovány další podklady pro tvorbu NZ, publikací atd. Archív je přehledně uspořádán, ale nemá dosud vypracován seznam (inventář) archivovaných písemností.

Archív map – v roce 2009 nedošlo k podstatné změně v jeho rozsahu. K archívu existuje počítačová i psaná podoba inventáře, v němž lze mapy vyhledat.

Archív náleзовých zpráv cizích institucí – v tomto archívu nedošlo v roce 2009 k žádné výrazné změně v počtu archivovaných jedinců.

Sklad publikací vlastní produkce – byl v roce 2009 veden na základě podepsané hmotné zodpovědnosti (M.Bém) a v rámci celkové inventury majetku ACO byla v něm provedena inventura k datu 31.12.2009.

1.1.7. Věda a výzkum, spolupráce

1.1.7.1. Interní úkoly

Zaměstnanci ACO se v roce 2009 podíleli na interních úkolech, které vycházely z vlastních potřeb a záměrů organizace:

1.1.7.1.1. vlastní úkol nebo vedoucí úkolu

– „Prostorová analýza pohřebišť kultury se šňůrovou keramikou na střední Moravě“, kompletace a dokumentace náleзовých celků, sběr materiálu, nové náleзовé celky – pokračování – *J.Peška*

– Staro– a středobronzový sídelní areál na lokalitě Horní lán v Olomouci–Slavoníně – pokračování v přípravě monografie – obsahy zásobních jam, stavby starší bronzové – *J.Peška*

- Pohřebiště KZP z oblasti střední Moravy: Hulín 1, Stříbrnice, Hulín–Pravčice 2 – evidence, dokumentace a kompletace náleзовých celků – *J.Peška*
- Hulín–Pravčice 2 – předběžné hodnocení nálezů ze záchranného archeologického výzkumu – *J.Peška*
- Pozdně jevišovická sídliště v Miňůvkách a Křenovicích – předběžné hodnocení – *J.Peška*
- Nová absolutní data z pozdního eneolitu na Moravě a ze starší doby bronzové – zpracování a vyhodnocení, sumarizace materiálu, příprava pro tisk – *J.Peška*
- Monografie – „Protoúnětické pohřebiště z Pavlova“

1.1.7.1.2. podíl na jiném úkolu

- Absolutní datování vybraných náleзовých celků z období pozdního eneolitu, starší a střední doby bronzové ze ZAV ACO III, spolupráce s laboratoří v Kielu, získání prvních sérií výsledků – *J.Peška*
- Absolutní datování náleзовých komplexů závěru eneolitu a starší doby bronzové v Evropě – tvorba a doplňování databáze – *J.Peška*
- Rezidua organických látek a otisků v korozních produktech mědi a jejich slitin (spolu s Ústavem antropologie PŘF MU Brno) – pokračování projektu – sbírky MZM, zajímavé nálezy ACO – *J.Peška*
- Disertační práce „Protoúnětické pohřebiště z Pavlova a jeho postavení na prahu doby bronzové“ – obsahova práce – *J.Peška*
- Mikulov–Kamenné, sídliště z pravěku a starší doby bronzové, přípravné práce, kompletace dokumentace a nálezů – zadáno jako bakalářská práce – *J.Peška*
- Sedlec–Koldberky, sídliště věteřovské skupiny, příprava, kompletace nálezů a dokumentace – zadáno jako bakalářská práce – *J.Peška*

1.1.7.2. **externí úkoly** (zdroje mimo příspěvek zřizovatele)

1.1.7.2.2. podíl na jiném úkolu

- Universität Wien, Tübingen – paleometalurgická a petrografická analýza výjimečných kovových prstenů a kamenných předmětů z lokality Hulín 1 – pokračování projektu – *J.Peška*
- „Časně bronzová metalurgie na Moravě“ – Römisch Germanische Kommission Frankfurt am Main – pokračování projektu (shromažďování pramenů, rozpočet projektu atd.) – *J.Peška*
- podíl na grantu GAČR „Korozní produkty kovů v archeologii: komplexní přístup“ (+ ÚA PŘF MU Brno, řešitel – Technické muzeum Brno) – *J.Peška*
- podíl na grantu „Pohřebiště z období zvoncovitých pohárů na trase dálnice D 1 Vyškov–Mořice“ (ÚAPP Brno v.v.i.) – *J.Peška*
- spolupráce a podíl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost ESF oblast podpory 2.2 – Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj – projekt „Archeologie pro praxi – inovace obsahu a formy studia archeologie v bakalářském stupni vysokoškolského vzdělání“ (KH FF UPOL) – *J.Peška*
- spolupráce a podíl v rámci OP VK ESF oblast podpory 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji – projekt „CeSAR – Centrum přírodních věd v archeologii+“

aplikace přírodních věd v oblasti ochrany a zachování kulturního dědictví lidstva“ (PřF UPOL) – *J.Peška*

– Most – analýza korozních produktů artefaktů z výzkumů ÚAPP SZ Čech – *J.Peška*

– Příprava projektu v programu LEADER – pracovní název "Zhodnocení archeologického dědictví v obci Náklo" – *V.Vránová*

– „Turkish fieldwork“, účast na vědecko-výzkumné britsko-turecké expedici, 20.7.–12.8.2009, Istanbul, Turecko

– Studijní cesta za materiálem kultury Coțofeni a skupiny Livezile, Alba Iulia, 16.–19.7.2009 – *J.Peška*

1.1.7.2.3. mezioborové výzkumy

– Tovačov – Starý rybník: hodnocení palynologického profilu v rámci projektu Porta Moravica (ve spolupráci s Univerzitou v Plzni) v kontextu archeologického osídlení – příprava výstupů pro tisk – 2 odborné články – *J.Peška a kol.*

– GA ČR – podání grantu „Alluvial archeology of the Litovelské Pomoraví region: environmental study of buried sites (+ Ústav geologie AV ČR Praha) – negativní výsledek – *J.Peška, V.Vránová (+ Mgr. Lenka Lisá Ph.D.)*

– GA ČR – podání grantu „Radiokarbonové datování pozdního eneolitu a časně bronzové na Moravě“ – negativní výsledek – *J.Peška*

– GA ČR – návrh grantu „Settlement structure of the Lusatian Urnfield Culture in central Moravia“ – negativní výsledek – *V.Vránová*

1.1.7.3. **Spolupráce s odbornými institucemi v roce 2009:**

– V roce 2009 pokračovala spolupráce se zahraničními institucemi:

– Uniwersytet Rzeszowski – katedra archeologie – zajištění pobytu a prací na tuzemských výzkumech (Hulín–Pravčice 2, Pravčice 2 a Pravčice 3) studentů archeologie – *Tajer, A., Kalábek, M.*

– Pokračování a prohlubování odborné spolupráce: s institucemi v ČR:

– Kooperace s UP OL (FF UP + PřF UP) – laboratorní ošetření archeologického materiálu z výzkumu Jívová–Tepenec a Olomouc–Slavonín, Arbesova ulice; přírodovědné analýzy nových nálezů ACO – metalografické, antropologické, paleozoologické atd.

– Zadávání materiálu ACO ke zpracování studenty archeologie a antropologie univerzit v Brně, Opavě, Praze.

– Archeogeofyzikální průzkum a sondážní výzkum římského pochodového tábora na lokalitě Hulín–Pravčice 1 (spolupráce s FF MU Brno) – dokončení

– ArchonIS – Prostorově orientovaný informační systém pro archeologické nálezy – spolupráce s katedrou geoinformatiky PřF UP – *V.Vránová*

– Spolupráce s Ústavem dějin lékařství a cizích jazyků Karlovy univerzity na analýzách antropologického charakteru z výzkumů ACO a s katedrou antropologie a genetiky člověka Přírodovědné fakulty Karlovy univerzity – *Pankowská, A.*

– Pokračování a prohlubování odborné spolupráce: FF UP Olomouc, PřF UP Olomouc, VN Olomouc, 1. LF UK Praha, PřF UK Praha, VŠCHT Praha, Technické muzeum Brno, Univerzita Hradec Králové

1.1.7.4. Členství v komisích, výuka, studium

Výrazem spolupráce s jinými institucemi je i členství odborných pracovníků ACO v různých komisích, výborech apod.:

- Zástupce ČR v komitétu mezinárodní „Initiative Krems 2001“ – *J.Peška*
- Člen asociace „Archéologie et gobelets“ – *J.Peška*
- Člen hlavního výboru České archeologické společnosti – *J.Peška*
- Člen výboru Oborové komise muzejních archeologů ČR při AMG – *J.Peška*
- Člen European Association of Archaeologists – *J.Peška*
- Člen redakční rady časopisu „Sprawozdania Archeologiczne“ vydávaného Institutem Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk – *J.Peška*
- Členka redakční rady měsíčníku obce Velký Týnec – „Týnecké listy“ – *V.Vránová*

V oblasti zvyšování kvalifikace v roce 2009:

- externí doktorandské studium, obor: pravěká a raně středověká archeologie, filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze – *J. Vrána*
- pokračování externího doktorandského studia na FF Univerzity Komenského v Bratislavě – zahájení studia 27.9.2006 – *V. Vránová*
- Dokončení externího doktorandského studia na FF Univerzity Komenského v Bratislavě, získání titulu „Ph.D.“ – *J.Peška*
- Prohlubování kvalifikace doktorandskou formou studia, Ústav dějin lékařství a cizích jazyků, 1. Lékařská fakulta, Univerzita Karlova, Praha – zahájení studia září 2008 – *Pankowská, A.*
- Prohlubování kvalifikace doktorandskou formou studia na FF MU v Brně – zahájení studia 2008 – *Daňhel, M.*

V oblasti výuky se uskutečnily v roce 2009:

- FF UP, Sekce archeologie: Terénní teorie a praxe, Archeologie regionu, Neolit a eneolit, Doba bronzová a halštatská, Odborná exkurze, Odborná praxe – *J. Peška*
- Kooperace s Ostravskou univerzitou – katedra historie – přednáška „Dějiny pravěku“ – *J.Peška*

1.1.8. Prezentace, propagace, popularizace

1.1.8.1. Pořádání konferencí – název, datum, místo

- ACO se přímo nepodílelo na pořádání žádné konference
- **Zaměstnanci ACO se aktivně účastnili** (název konference, datum, místo, účastník):
- Mezinárodní konference – Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. 27. zasedání badatelů pro výzkum neolitu v Čechách, na Moravě a na Slovensku, 28.9. – 1.10.2009, – *J.Peška*
- Konference „Kulturní dědictví – společná úloha“, 13.10.2009, Olomouc – *J.Peška, V.Vránová, M.Kalábek*
- „Kulatý stůl – výběr nemovitých a movitých archeologických lokalit a nálezů k zápisu do Ústředního seznamu kulturních památek“, 26.11.2009, Praha
- 41. Konference Archeologie středověku, Pardubice, 21.–25.9.2009 – příspěvek „Nové poznatky o charakteru předhradí hradu Tepenec“ – *Vránová, V., Vrána, J.*

- Archeologické výzkumy na střední Moravě za rok 2008, Vlastivědné muzeum v Olomouci – *Kalábek, M.; Vrána, J.; Vránová, V.; Paulus, M.*
- Přehled archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku v roce 2008, Brno 22.–23.4. 2009 – *Kalábek, M.; Vránová, V.; Vrána, J., Tajer, A.*
- **Pasivní účast zaměstnanců:**
- Bell Beaker Days along the Riverside, 13. mezinárodní setkání, Budapest–Szentendre, 7.–11.5.2009 – *J.Peška*
- "Funeralia Lednickie" – konference – Polsko 13 – 14. 5.2009 – *Tajer, A.*

1.1.8.1.1. aktivní účast na seminářích:

- Seminář archeologů z muzeí a památkové péče, 27.5.2009, Jihlava – *J.Peška*

1.1.8.2. Dílny – název, datum, místo

- **ACO přímo pořádal:**
- Organizace vstupního jednání projektu „Acta Interdisciplinaria Archaeologica – nový interdisciplinární recenzovaný časopis“, 4.12.2009, Olomouc – *J.Peška*
- Pasivní účast zaměstnanců:
- Odborná komise – Výzkumy ÚAM FF MU Brno v Těšeticích–Kyjovicích „Sutnách“ a Suchohrdích – Starém Zámku, 26.8.2009 – *J.Peška*

1.1.8.3. Ediční a publikační činnost

V roce 2009 byly ACO redakčně připraveny a poté vydány v následujících řadách tyto publikace:

Ediční řada: Archaeologiae Regionalis Fontes (ARF)

V této řadě (formátu A4) nebyl v roce 2009 vydán z finančních důvodů žádný další svazek

Ediční řada: Archeologické památky střední Moravy (APSM)

V této řadě (formátu A5) nebyly v roce 2009 vydány z finančních důvodů žádné další svazky

Mimo edice:

- **M.Bém/J. Peška (eds.): Ročenka 2008, Olomouc 2009.** Obsahuje na 263 stranách textu cca 39 č/b a 33 barevných obrázků (pérovek), 14 č/B a 46 barevných obrázků (fotografií), 9 tabulek a 6 grafů. Zveřejňuje tak jednak údaje o činnosti ACO za rok 2008, jednak celkem 13 odborných archeologických, případně antropologických, antrakologických či paleobotanických příspěvků s anglickým resumé – a to jak zaměstnanců ACO, tak externích spolupracovníků, ale vždy týkající se archeologických výzkumů prováděných ACO.

– Vydána byla reprezentativní vázaná publikace navazující na obhájenou disertaci – **Peška, J.: Protoúnětické pohřebiště z Pavlova**, publikace má celkem 440 stran, 49 celostránkových kresebných tabulek, 10 tabulek fotografických a další obrázky, grafy, mapky a tabulky vložené do textu.

Publikační činnost zaměstnanců ACO – viz v kapitole 2.3.

1.1.8.4. Výstavní činnost

Pořádání výstav, jakožto specifické formy prezentace výsledků činnosti archeologické instituce, nepatří v případě Archeologického centra Olomouc k jeho stěžejním činnostem, neboť k tomuto účelu nemá vlastní výstavní prostory a spolupráce s muzei a galeriemi je závislá zejména na jejich výstavním plánu. Přesto se pracovníci ACO ujali:

- realizace výstavy „Zpět ke kořenům“ ve spolupráci s Městským úřadem v Hulíně a Kulturním klubem Hulín, p.o. a za podpory vedoucích představitelů Zlínského kraje
- vernisáže výstavy „Zpět ke kořenům“ v Městské knihovně v Hulíně 20.2.2009 (trvání výstavy do 24.4.2009) a v Holešově 17.9.2009 (trvání výstavy do 11.10.2009).

1.1.8.5. Přednášková činnost

1.1.8.5.1. Autorské přednášky zaměstnanců ACO

- Podíl na výuce archeologie na KH FF UP Olomouc v akademickém roce 2008/2009 a 2009/2010
- Nové archeologické výzkumy na střední Moravě – přednášky pro U3V 26.2. a 5.3.2009 – *J.Peška*
- Přednáška k dějinám Olomouce publikovaným jako „Akademické dějiny Olomouce“ – pro Vlastivědnou společnost muzejní VMO – 19.11.2009 – *J.Peška, V.Vránová, M.Kalábek*
- 5. 3. 2009, přednášky k výstavě „Zpět ke kořenům“ uskutečněné v Městské knihovně Hulín pod názvy „Hlavní výsledky výzkumů Hulín–Pravčice 1 a Pravčice 1“ (*Daňhel, M.*) a „Výsledky výzkumů na lokalitě Hulín–Pravčice 2“ (*Kalábek, M.*);
- 17. 9. 2009, přednášky k výstavě „Zpět ke kořenům“ uskutečněné na zámku v Holešově pod názvy „Hlavní výsledky výzkumů Hulín–Pravčice 1 a Pravčice 1“ (*Daňhel, M.*); „Výsledky výzkumů na lokalitě Hulín – Pravčice 2“ (*Kalábek, M.*);

1.1.8.5.2. Přednášky autorské přednesené za celostátní nebo mezinárodní účasti:

- „Antropologický výzkum pohřbů v sídlištních jamách z let 2007 – 2008 (AC Olomouc)“. Přehled archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku v roce 2008, Brno, hrad Špilberk, 22. – 23. 4. 2009. – *Pankowská, A.*
- „Příspěvek k jevišovickému osídlení střední Moravy“ – předneseno na mezinárodní konferenci – Otázky neolitu a eneolitu našich zemí, 27. zasedání badatelů pro výzkum neolitu v Čechách, na Moravě a na Slovensku, 28.9. – 1.10.2009, –*J.Peška*
- Ukazatelé stresu na kostech a zubech jedinců pohřbených v sídlištních jamách a hrobech ze starší doby bronzové. 9. mezinárodním symposium z dějin medicíny, farmacie a veterinární medicíny, 18.–20. 6. 2009. – *Pankowská, A.*
- Comparison of osteological and dental markers of health in human skeletal remains buried in settlement pits and graves dated back to the early Bronze Age.

1.1.8.6. Propagace ACO prostřednictvím internetu

– www.ac-olomouc.cz – vlastní stránka ACO. Počet přístupů v roce 2009 nebyl sledován, neboť se jedná o placenou službu, která nebyla z důvodů zbytnosti předplacena a ani do budoucna se s tím nepočítá

– www.archeologied47.cz – stránka spojená s archeologickou činností na stavbě dálnice D47. Její malá aktualizace je důsledkem snížené archeologické činnosti na samotné trase dálnice D47. Počet přístupů není sledován. Na konci roku 2009 byla činnost stránky ukončena.

1.1.8.7. Spolupráce s médii

– Řada rozhovorů (televize, rozhlas, deníky a časopisy) a televizních šotů k tematice organizování archeologické památkové péče (APP) a záchranných archeologických výzkumů (ZAV) v regionu, k výsledkům výzkumů, organizaci a zabezpečení ZAV na D 47, D 1, R 55 a dalších lokalitách, k laboratornímu ošetřování materiálu apod.

– natáčení na lokalitě Pravčice 2 a Pravčice 3 pro ČT dne 28.7.2009

– členství v redakční radě měsíčníku obce Velký Týnec „Týnecké listy“ – V. Vránová

1.1.8.8. Služby veřejnosti

– Návštěva členů archeologického kroužku Základní školy na ulici Zeyrově v Olomouci v budově sídla ACO – provedení po budově, ukázky práce archeologů, zodpovězení dotazů – M.Bém

1.1.9. Vnitřní život organizace, ostatní činnosti

– Kolaudace nového sídla organizace v objektu na adrese U Hradiska 42/6 (– J.Peška, R.Šuba, J.Vymazal).

– Slavnostní otevření nové budovy dne 17.8.2009.

– Stěhování pracovišť ACO z adresy Bří Wolfů 16 na adresu U Hradiska 42/6, zahájení činnosti v nových podmínkách

– Na základě příkazu ředitele ACO č. 1/2009 byla v organizaci ACO provedena řádná inventarizace veškerého majetku ACO na všech jeho pracovištích, a to k datu 15.12.2009. Práce spojené s inventarizací hmotného a nehmotného majetku proběhly se svolením zřizovatele v termínu 1. čtvrtletí roku 2010, a to vzhledem ke stěhování celé organizace a k pořízení nového modulu automatické inventarizace na počátku roku 2010, který i do budoucna výrazně ulehčí provádění dalších inventur. Pořízený zápis s veškerými přílohami byl předán v 1. pololetí r. 2010 zřizovateli.

1.1.10. Základní charakteristika roku

Výrazná pozitiva roku 2009:

Úspěšné plnění zadaných úkolů zvláště v oblasti APP

Realizace 1. etapy grantů, kde je ACO jako spoluředitel

Dokončení rekonstrukce nového sídla ACO (U Hradiska 42/6), kolaudace, otevření a přestěhování celé organizace včetně zahájení normálního provozu v extrémně krátké době

Výrazná negativa roku 2009:

Naprosté nekrytí finančních potřeb organizace ze strany zřizovatele (příspěvek: – 75 tis. Kč)

Záporný výsledek hospodaření organizace (– 13 tis. Kč)

Žádné pokrytí nákladů na ZAV hrazené oprávněnou organizací z fondu ZAV při OKPP KÚ OK

1.2. Ekonomika ACO v roce 2009

Organizaci se podařilo, i přes výrazné dopady hospodářské krize, udržet v průběhu roku vyrovnaný rozpočet. Do mírné ztráty ve výši **13,67 tis. Kč** se organizace dostala až v samotném závěru roku, kdy skutečné tržby ze záchranných archeologických výzkumů nestačily pokrýt skutečné náklady, které byly vyšší, než jsme očekávali, a to zejména vyšším vyúčtováním elektrické energie.

V průběhu roku 2009 probíhaly záchranné archeologické výzkumy v menší intenzitě než v roce 2008, a to zejména z důvodu krácení dotací na výstavbu dálnic, což mělo za následek nižší objem tržeb než v roce 2008. Celková skutečná výše tržeb ze ZAV byla 17 879,13 tis. Kč a oproti schválenému rozpočtu ve výši 12 332,00 tis. Kč byla překročena o 5 547,13 tis. Kč. Vzhledem k vyšším tržbám se samozřejmě zvýšily i očekávané náklady, a to hlavně u položky ostatní služby (schválený rozpočet 3 717 tis. Kč, skutečnost 7 455,98 tis. Kč).

Stanovené závazné ukazatele organizace ve všech bodech dodržela. U limitu mzdových nákladů došlo k úspoře 237,56 tis. Kč. Jelikož tato nákladová položka není kryta dotací ze strany zřizovatele, použila organizace tuto úsporu na pokrytí ostatních provozních nákladů. Na straně výnosů došlo v průběhu roku 2009 ke snížení dotací na provoz (schválený rozpočet 2 445 tis. Kč, skutečnost 1 119,89 tis. Kč). Celkový podíl provozní dotace ze strany zřizovatele (včetně dotace na odpisy) se podílel na krytí nákladů organizace pouze ve výši **5,97 %**. Veškeré ostatní náklady (včetně mzdových) organizace pokryla tržbami za záchranné archeologické výzkumy.

Vnitřní struktura nákladových a výnosových položek – v tis. Kč:

	schválený	upravený	skutečnost
Náklady celkem	14 813,00	19 025,00	18 775,09
Z toho:			
Spotřeba materiálu	700,00	890,00	889,64
Spotřeba energie	185,00	390,00	384,93
Spotřeba ostat.nesklad.dodávek	0,00	54,00	53,44
Prodané zboží	18,00	18,00	17,70
Opravy a udržování	140,00	344,00	343,62

z toho: běžné opravy a udržování		140,00	344,00	343,62
Cestovné		150,00	115,00	112,69
Náklady na reprezentaci		15,00	10,00	9,92
Ostatní služby		3 717,00	7 456,00	7 455,98
Mzdové náklady		6 524,00	6 524,00	6 286,44
Z toho: platy zaměstnanců		5 876,00	5 641,00	5 469,22
OON		648,00	883,00	817,22
Zákonné sociální pojištění		2 189,00	1 821,00	1 820,71
Ostatní sociální pojištění		22,00	16,50	16,29
Zákonné sociální náklady		118,00	110,00	109,22
Ostatní sociální náklady		0,00	13,50	13,47
Daně a poplatky		0,00	11,50	11,31
Kurzové ztráty		0,00	1,50	1,23
Jiné ostatní náklady		90,00	154,00	153,61
Odpisy dlouhodob.nehmot. a hmotného majetku		945,00	1 096,00	1 094,89
Výnosy celkem		14 813,00	19 025,00	18 761,42
Z toho:				
Tržby z prodeje služeb		12 332,00	17 880,00	17 879,13
Tržby za prodané zboží		25,00	23,00	22,05
Úroky		1,00	1,00	0,34
Jiné ostatní výnosy		10,00	0,00	-259,99
Provozní dotace celkem		2 445,00	1 121,00	1 119,89
Z toho: příspěvek na provoz		1 500,00	25,00	25,00
příspěvek na provoz–odpisy		945,00	1 096,00	1 094,89
Výsledek hospodaření		0,00	0,00	-13,67
Prům.přepočtený počet zaměstnanců		25,00	25,00	24,35
Průměrná mzda v Kč		19 586,67	18 803,33	18 717,39
Závazky vůči zřizovateli		514,00	1 096,00	1 096,00

Úpravy rozpočtu byly prováděny na základě schválených rozpočtových opatření ze strany zřizovatele (v roce 2009 celkem dvě) a dále vnitřními rozpočtovými opatřeními, kdy byly jednotlivé položky rozpočtu upravovány ve vztahu ke skutečnosti.

Nové sídlo naší organizace – objekt bydlení v části obce Klášterní Hradisko, na pozemku parc. č. st. 46 a pozemek parc. č. st. 46, vše v katastrálním území Klášterní Hradisko, obec Olomouc – v roce 2009 byla dokončena rekonstrukce objektu, kterou zajistil a financoval zřizovatel – Krajský úřad Olomouckého kraje –

odbor investic. Rekonstrukci provedla firma EUROGEMA CZ. a.s. Olomouc, která byla zřizovatelem vybrána v rámci výběrového řízení. Po dokončení investiční akce byl organizaci zaslán zřizovatelem mj. aktivační protokol dle kterého organizace provedla zaevidování této akce do majetku Archeologického centra Olomouc včetně zaúčtování. Hodnota díla – „Stavební úpravy – rekonstrukce objektu U Hradiska 42/6 Olomouc „ byla 42 796 721,14 Kč. Částka vynaložená na „vybavení“ citovaného objektu činila 3 834 865,00 Kč.

Závěrem je třeba říci, že v roce 2009 organizace se organizace až v samotném závěru roku dostala do mírné ztráty, kterou již nebyla schopna pokrýt svými tržbami. Dále organizace svými úspornými opatřeními zejména v oblasti mzdových nákladů konečnou ztrátu snížila na minimum. Rok 2009 nám ukázal, že při omezení výstavby klíčové infrastruktury, či stavebních aktivit obecně, kdy je nutno omezovat objem prací na ZAV atp. vznikají organizaci problémy. Ukazuje se jednoznačně, že v takovém případě bez příspěvku; zřizovatele není organizace schopná při plnění všech zadaných či vzniklých úkolů hospodařit vyrovnaně nebo dokonce vykázat zlepšený hospodářský výsledek

1.3. – Organizační a personální struktura

V roce 2009 pracovalo u Archeologického centra Olomouc, příspěvkové organizace – v níže uvedené organizační a personální struktuře – celkem 27 zaměstnanců (ve fyzických osobách):

Statutární zástupce:

Ředitel ACO

PhDr. Jaroslav Peška, Ph.D.

Oddělení ekonomiky a provozu:

Ekonom ACO

Ing. Hana Menšíková

Účetnictví a mzdová agenda

Marcela Příhodová

Sekretariát, pokladna

Ivana Černochová – do 30.11.2009,

Mgr. Miriam Šmédková– od 23.11.2009

MTZ

Roman Šuba

Oddělení terénního výzkumu:

Vedoucí archeolog

Mgr. Marek Kalábek

Archeolog

Mgr. Miroslav Daňhel

Archeolog

Mgr. Arkadiusz Tajer

Archeolog

Mgr. Jakub Vrána

Archeolog

Mgr. Vránová Vendula

Archeolog–antropolog

Mgr. Anna Pankowská

Technik

Jaroslav Piterka

Technik

Filip Šrámek – do 30. 6. 2009

Technik

Bc. Martin Paulus

Technik

Tomáš Šrámek – od 2.3.2009

Archeologický dělník

Vladimír Sklenář

Oddělení konzervace a dokumentace:

Vedoucí – technik	Mojmír Bém – zástupce ředitele
Konzervátorka	Bc. Barbora Zapletalová
Konzervátorka	Helena Šubová
Geodet. dokumentace, správa sítě	Pavel Grenar
Dokumentace artefaktů	Antonie Pešková
Konzervátorka	Zuzana Hunkesová

Zaměstnanci terénní archeologické základny – Veselíčko:

Správce objektu	Jaroslav Schwarz
Laborantka–uklízečka	Romana Vagrčková

Dodavatelsky byly zajištěny práce těchto profesí:

Právník	JUDr. Petr Kyselák
BOZP, PO	Ing. Jiří Klimíček
Investiční činnost	Ing. Jaroslav Vymazal

2. Z ČINNOSTI ARCHEOLOGICKÉHO CENTRA OLOMOUC, příspěvkové organizace

2.1. Archeologické záchranné akce zahájené v roce 2009 nebo pokračující z roku 2008

Na začátku každého kalendářního roku je v archeologické organizaci vykonávána řada činností v terénu, které přecházejí z roku na rok. Také problematika terénních akcí a odborných dohledů hrazených v režii organizace je stále více sledována, a proto se nutně musela odrazit i v soupisu jako samostatná část.

2.1.1. Uskutečněné záchranné archeologické výzkumy (pozitivní terénní akce)

Jednotlivé akce jsou v následujícím přehledu uvedeny v předem zvolené struktuře a grafickém vyjádření: (příř. č. akce – interní čís. úkolu – doba konání – lokalita, *trať* – druh akce – popis akce – *vedoucí výzkumu*)

17/2006 – 11891 – listopad 2006 až počátek r. 2007, 2008 – **Hulín 4, Vrbičné** – pokračování záchranného archeologického výzkumu z let 2006–2008 na lokalitě Hulín 4 na stavbě dálnice D1, úsek 0135 Kroměříž východ – Říkovice. Během 3. sezóny výzkumu prozkoumáno několik objektů kultury slezskoplatěnické a objektů rámcově datovaných do pravěku. – *M. Paulus*.

19/2006 – 11828 – od listopadu 2006 až do roku 2009 – **Hulín – Pravčice 1, U obrázku** – 4. etapa výzkumu (od 9. 2. do 10. 4. 2009) v trase dálnice D1 – 0135 (v předchozích třech sezónách 2006–8 bylo odkryto 1310 objektů, 3 kostrové a 3 žárové hroby, 230 čtverců o velikosti 4×4 m a celkem 305 m prověřeno třemi sondami o šířce 1,5m).

Na polykulturním nalezišti proběhla v jarních měsících roku 2009 poslední sezóna předstihového a záchranného výzkumu, který zde probíhal od roku 2006. Protože v roce 2008 byly po obou stranách tohoto pásu zjištěny mělce zapuštěné žárové hroby a přítomnost kulturní vrstvy, bylo přistoupeno ke skrývce ornice a následnému snižování podorničí – kulturní vrstvy (kontext 315) – pomocí čtverců. Čtvercová síť (4×4 a 4×2 m, 744 m²) pokryla celý zbývající V–Z orientovaný pás o délce 104 m a šířce 6–8 m. Mocnost vrstvy dosahovala na západě 1,2 m a směrem k východu postupně klesala na 0,50 m. Prozkoumáno bylo 28 objektů, 6 žárových hrobů, 2 dětské pohřby v kulturní vrstvě (bez milodarů) a 2 pohřby v objektech.

V nižších partiích kulturní vrstvy se nacházely četné zlomky lineární keramiky (LnK), která datovala i některé mělce zahloubené objekty v západní části zkoumaných čtverců. Zastoupení výzdoby s tzv. notovou značkou ukazuje na střední část trvání této kultury. Výzkum potvrdil dřívější pozorování, že záchranné práce na lokalitě Hulín–Pravčice 1 a Pravčice 1 zachytily pouze okraj plochy s památkami LnK a že samotné sídliště se nacházelo dále na západ. Tak jako v minulých sezónách se v nižších polohách výzkumu podél inundace řeky Rusavy vyskytovaly doklady přítomnosti kultury s moravskou malovanou keramikou (MMK) a také neolitického materiálu zatím blíže nedatovaného. K tomuto období náleží i

zbytky lidského skeletu (jáma porušena, dochovány jen stehenní kosti) pohřbené patrně s amforou a kostěným šídlem v objektu 1320.

Z počátků doby bronzové se ojediněle v této řadě čtverců objevily střepy nitranské kultury. Z kulturní vrstvy pochází i materiál věteřovské skupiny (VěS), jejíž vlastní sídliště však bylo zkoumáno východněji, v hlavním pásu silnice R55. V sezóně 2009 byly preparovány dalších 6 hrobů lužické fáze KLPP. Přestože byla během výzkumu snižována i kulturní vrstva, nepodařilo se některé hroby zachytit v původní formě, neboť bývaly porušeny pozdějšími zásahy. Mimo další ojedinělé objekty všech fází KLPP stojí za pozornost pohřeb dítěte v zásobní jámě č. 1313.

Rovněž ke středolatémskému osídlení pomohlo zkoumání vrstev doplnit další informace o jeho rozloze a přispět dokumentací další zemnice (objekt 1324). Ta však nedosahovala podloží a byla zkoumána pouze na profilu čtverce, kdy byla doložena délka 4,82 m. Okolo zemnice se nacházely menší plochy dlážděné oblázků a zbytky zrnotěrek.

Také příkop krátkodobého římského tábora postupně zjišťovaný v letech 2006 a 2008 byl sledován dalšími sondami v předpokládaném SZ rohu tábora (S 14–20). Toto nároží bylo zachyceno, čímž byl doplněn i průběh západní strany tábora, který dle současných znalostí měl šířku 493 m a délku minimálně 525 m a plochu nejméně 26 ha – *Daňhel, M.*

06/2008 – 12035 – **Hulín 1, U Isidorka.** Na lokalitě, zkoumané již dříve v souvislosti se stavbou dálnice D1, bylo potřeba provést další záchranný výzkum v severním cípu plochy, a to kvůli budování přeložky místní komunikace, a dále v linii bývalého produktovodu v jižní části naleziště. Celkem bylo prozkoumáno 79 objektů a 1 hrob (14. 4. – 1. 6. 2009).

Objekty náležely především starší době bronzové a, pokud se podařilo určit, klasické i pozdní věteřovské skupině. Kromě množství lastur říčních škeblí charakteristických pro tuto lokalitu je důležitý půdorys kúlového domu. Tento zasahoval mimo zkoumanou plochu, a proto jeho zjištěná délka činila jen 4,5 m a šířka 6,5 m. Dům byl orientován ve směru S–J. Zajímavé byly konstrukční detaily: mohutný nosný sloup uvnitř domu v podélné ose a rozměrnější sloupové jamky v rozích a středu čelní stěny. Důležitý je hrob 108 v severní části lokality (cca 150 m od dříve zkoumaného pohřebiště ÚK). Náleží mladší ÚK nebo VěS. Výjimečný byl svými rozměry a výdřevou dna a spodní části stěn. Byli zde pochováni dva jedinci, pro malou zachovalost kostí bylo možné učit pouze orientačně jejich věk (dospělý a nedospělý). Protože hrob byl vykraden, byly kosti dislokovány. Z hrobové výbavy se dochovala bronzová sekerka (se zachovalým dřevem nasazení topora), dvě mísy, hrnek a stěp větší nádoby. Na dně vykrádací šachty ležela zlatá vlasová ozdoba z dvojitého drátu. Další horizont osídlení představuje několik latémských objektů – *Daňhel, M.*

20/2008 – 12094 – **Hranice, ulice Farní, 28. října, Svatoplukova, Školní náměstí.** Regenerace historického jádra města Hranice – 2. etapa; při dokumentaci profilů vyhloubených výkopů a vzorkováním kulturních vrstev zde byly zjištěny kulturní vrstvy z období vrcholného středověku a z novověku; akce ukončena v květnu roku 2009 – *Vrána, J.*

30/2008 – 11910 – **Chrásťany, Záhumení**. Ve druhé etapě výzkumu na rychlostní komunikaci R 55 Hulín – Skalka se podařilo prozkoumat dalších 247 objektů (v předchozí sezoně 2008 zde bylo vykopáno 160), převážně sídlištních objektů. Lokalita se nachází na mírném návrší západně od obce. Na základě bohatého nalezeného keramického materiálu lze objekty datovat do starší doby bronzové a věteřovské skupiny. Většinou se jednalo o kruhové zásobní jámy hrůškovitého a trapezovitého řezu o průměru do 2 m a hloubce 1,5–2 m. Ve 13 zásobních jámách bylo nalezeno celkem 18 lidských koster. Z toho v 5 jámách byly uloženy kostry 2 jedinců. Dále se zde podařilo prozkoumat kostrový hrob kultury se šňůrovou keramikou. Rozměry hrobové jámy jsou 2,03×1,29 a hloubka 0,25 m. Hrob obsahoval 2 broušené sekerky, úštěp a špatně dochovanou nádobu. Kostra nebyla dochována – *Paulus, M.*

32/2008 – 12121 – **Olomouc–Slavonín, Arbesova ulice**. Výstavba 24 rodinných domků (RD), prozkoumáno bylo cca 20 sídlištních objektů, 2 kostry v jámě náležející jordanovské kultuře a 20 objektů novověkých, mezi nimiž se nacházely i přibližovací zákopy (sapy) pruských vojsk z 18. století; akce pokračovala až do února 2009 pravidelným dohledem nad stavebními pracemi – *Vránová, V.*

01/2009 – 12137 – **Tovačov–Anín, Skašov**. Dohled a sondáž v místě rozšíření pískovny – dobyvací prostor IV., ložisko V. na parc. č. 1583/185. V sondážích nad zasypaným slepým ramenem Moravy byly získány ojedinělé pravěké, středověké a hlavně novověké střepy – *Kalábek, M.*

02/2009 – 12021 – **Pravčice 2, Losky**. Podnětem pro archeologický výzkum lokality byla plánovaná výstavba rychlostní silnice R 49 Hulín – Holešov. Výkopové práce byly zahájeny v dubnu 2009 a pokračovaly až do poloviny listopadu 2009, přičemž výzkum bude pokračovat i v roce 2010.

Lokalita se nachází v rovinatém terénu na severovýchod od obce Pravčice, který je součástí Holešovské plošiny, krajiny uzavřené údolím řeky Moravy na západě a Hostýnsko – Vsetínskou pahorkatinou na východě.

Z hlediska metodiky byl výzkum rozdělen na dvě části. Část východní, na mírném svahu, kde byly odkryty typické archeologické objekty: sídlištní jámy, kúlové jamky a hliníky zahloubené do podloží, a západní – spodní část, která ležela v původní inundaci potoka. Tato část byla rozměřena do čtverců a následně prozkoumána v šachovnicovém systému.

Na zkoumané ploše bylo odkryto 89 objektů a vytýčeno 70 čtverců o výměře 5×5 metrů, ze kterých byla většina prozkoumána. Sídlištní objekty valnou většinou patřily do období popelnicových polí, a to do jejich slezskoplatěnické fáze. V této části lokality patřil dále jeden sídlištní objekt kultuře kulovitých amfor a našly se zde také pozůstatky pravděpodobně novodobé cesty, která vedla na západní straně původního koryta potoka a vzniklého zde močálu.

Ve zkoumaných čtvercích se nepodařilo objevit archeologické objekty, což potvrzuje, že zkoumaná vrstva, přes 1 m silná, vznikla během cyklických výlevů potoka a pravěké osídlení se udržovalo těsně nad její hranou. Přesto byl v prokopaných čtvercích objeven početný soubor artefaktů (keramika, mazanice,

zvířecí a lidské kosti, bronzové pukličky či fragment kadlubu na odlévání sekerek). Mezi nálezy opět dominuje kultura popelnicových polí. Byl objeven také menší počet střepů datovaných do období latěnu a do doby římské.

Blízkost potoka a s tím spojená vysoká hladina spodní vody nedovolila prozkoumání většiny čtverců až na podloží – *Tajer, A.*

03/2009 – 12141 – **Hněvotín, Topolanská.** Dohled a ZAV na stavbě inženýrských sítí k 72 rodinným domkům (investor – obec Hněvotín). Zdokumentována byla jáma bez nálezů – *Kalábek, M.*

04/2009 – 12168 – **Velká Bystřice, zámecký areál, intravilán obce.** Centrum města Velké Bystřice – oživení zámeckého areálu, rekonstrukce Zámeckého náměstí, revitalizace zámeckého parku, dokumentací profilů vyhloubených výkopů a vzorkováním kulturních vrstev zjištěny zděné konstrukce a kulturní vrstvy z období novověku – *Vrána, J.*

05/2009 – 12043 – **Tážaly – intravilán.** Akce rekonstrukce komunikace II/435 MÚK s R 35 – Tovačov. Archeologický dohled a následný archeologický záchranný výzkum zjištěných narušených archeologických situací. Prozkoumáno bylo 6 zahloubených sídlištních objektů, pravděpodobně pravěkého stáří – *Vránová, V.*

06/2009 – 12092 – **Náměšť na Hané – Zákostelní ulice.** Záchranný výzkum probíhal ve dnech od 28. 8. 2008 do 6. 10. 2009 a byl proveden v souvislosti se stavbou „Loučany – Náměšť na Hané – rekonstrukce silnice“ na území obce Náměšť na Hané. Výzkum probíhal za plného běhu stavby a byl zaměřen především na fotografickou dokumentaci profilů hloubených výkopů. Pokud byly na ploše nově budované silnice zjištěny sídlištní objekty, tak dohled přerostl do podoby plošného záchranného výzkumu. Tato situace nastala v Zákostelní ulici v úrovni farního kostela a na ploše náměstí T. G. Masaryka. V těchto místech bylo celkem prozkoumáno 15 zahloubených objektů. Sídlištní objekty 1, 2, 4, 5, 6 lze na základě keramických zlomků nalezených v jejich výplních datovat do období eneolitické kultury nálevkovitých pohárů. Zásobní jáma – objekt 2 – byla prozkoumána jen částečně, protože zasahovala mimo zkoumanou plochu. Obdobně objekt 5 také z větší části zasahoval mimo zkoumanou plochu. Mělce zahloubené objekty 1, 4, 5 měly oválný půdorys. Objekt 6 byl zahlouben do výplně neolitického hliníku (objekt 7), ale jeho výkop nedosáhl úrovně sprašového podloží. Výplň neolitického hliníku také porušuje výkop objektu číslo 1.

V severozápadní části neolitického hliníku (objekt 7) byl zjištěn kostrový pohřeb ženy. Výkop či zásyp předpokládaného hrobu nebyl ve výplni hliníku pozorován. Tento pohřeb se nacházel v prostoru mezi výkopem objektu 6 a severozápadní částí výkopu objektu 7. Dle terénní situace se jeví, že mrtvá žena byla vhozena do již z části zaplněného hliníku či do mělce vyhloubeného hrobu (v zásypu hliníku), který nebyl patrný během výzkumu. Stopy po výkopu hrobové jámy či její výplně nebyly pozorovány ani v objektu 6. V blízkosti kostry nebyl zjištěn žádný artefakt či jeho zlomek, který by bylo možno interpretovat jako milodar, ale mrtvá žena měla v době pohřbu patrně okolo krku perleťové korálky, které byly nalezeny pod dolní čelistí (na levé straně). V okolí kostry (výplň hliníku) byly zjištěny malé keramické

zlomky z období kultury s lineární keramikou a kultury nálevkovitých pohárů. Z kostry byl odebrán článek prstu horní končetiny a odeslán na radiokarbonovou analýzu, jejíž výsledek je UGAMS 05712 4590±30 BP. Na základě antropologické analýzy byla na kostře ženy zjištěna vrozená vada lebky, tzv. skafocefalie (dle Mgr. A. Pankowské).

Na ploše náměstí T. G. Masaryka byla částečně prozkoumána zásobní jáma, kterou lze datovat do období vrcholného středověku. Také zde bylo dokumentováno kulturní souvrství, ve kterém byly zjištěny keramické zlomky z období pravěku a novověku. V Zákostelní ulici byl v sondě 2 částečně prozkoumán zahloubený objekt 9, který lze datovat do období novověku. Objekt 9 byl z větší části porušen starou komunikací (objekt 10). Zkoumaný relikv staré komunikace (objekt 10) pochází z období novověku. Změna trasy této komunikace do dnešní podoby v Zákostelní ulici byla patrně vynucena stavbou nového kostela v letech 1871–1873, neboť hmota stavby tohoto kostela nerespektovala velikost ani východní orientaci kostela předešlého. – *Vránová, V.*

07/2009 – 12145 – **Těšetice–Vojnice**, *dům č. 6 (č.p. 77/1)*. Rekonstrukce rodinného domu č. 6, dokumentace vyhloubené zásobnice zjištěné uvnitř domu – *Vrána, J.*

08/2009 – **Pravčice 3**, *Podsedky*. Lokalita je pokračováním výzkumu Pravčice 2. Nachází se v ploché krajině mezi dvěma potoky, potokem Roštěnka, který vymezuje západní hranici lokality a Rymickým potokem ohraničujícím lokalitu od východu. Už během skrývek orníční vrstvy se ukázalo, že se na ploše vyskytuje silná kulturní vrstva bohatá na nálezy, do které byly zapuštěny archeologické objekty. Plocha výzkumu byla proto rozdělena na čtverce o rozměrech 5×5 m a následně systematicky prozkoumána.

Kulturní vrstva byla nejmělič v severozápadní části výzkumu, kde se terén znatelně zvedal, a podloží bylo v hloubce 0,60 m od úrovně ornice. Směrem k západu mocnost kulturní vrstvy sílila až do hloubky 1,20 m od dnešní úrovně terénu a přibližně v polovině skryté plochy, na rozhraní s inundací Rymického potoka, v hloubce 1,40 m, se objevovala už spodní voda. V těchto místech kulturní vrstvu začíná nahrazovat přírodní náplavová vrstva a archeologické nálezy se vytrácejí.

Ve zkoumané části se kromě bohatého souboru archeologických nálezů podařilo objevit 219 sídlištních objektů. Mezi objekty dominují nálezy kůlových jamek, které byly často rozpoznatelné jen díky větší hustotě fragmentů mazanice v jejich zásypu. U části kůlových jamek jsme se setkali s tvrdou přepálenou mazanicovou krustou, pozůstatku po vypáleném kůlu. Několikrát se také podařilo zachytit superpozice jamek, a to jak v horizontální, tak i vertikální superpozici.

Na lokalitě se podařilo také odkrýt poměrně početný soubor sídlištních jam střední velikosti o hloubce do 1,40 m od úrovně terénu, což bylo zřejmě dáno hladinou spodní vody.

Nejzajímavější je objev studny, neboli upravené jámy, vyhloubené nad dosud tekoucím pramenem. Plocha kolem objektu byla vydlážděna říčními valouny středních i malých rozměrů. Mezi kameny byl nalezen menší počet keramiky slezskoplatěnické kultury. Během zkoumání objektu byla pod vrstvou kamenů

objevena kulturní vrstva, pod níž se ještě nacházely zahloubené objekty datované do kultury s moravskou malovanou keramikou.

V kulturní vrstvě a v objektech v drtivé většině převažují nálezy kultury slezskoplatěnické a v menší míře se objevuje eneolitická keramika kultury s moravskou malovanou keramikou (MMK).

Výzkum je stále ve fázi terénních výkopových prací, které budou pokračovat v roce 2010 – *Tajer, A.*

09/2009 – 12135 – **Olomouc**, *Jeremenkova ulice*. Úpravy přednádražního prostoru v Olomouci – IV. etapa, dokumentace zděné konstrukce z období novověku. – *Vrána, J.*

10/2009 – 12183 – **Moravský Beroun**, *náměstí 9. května, ulice Střední, Opavská, Generála Svobody, Dvořákova*. Dokumentací profilů vyhloubených výkopů, zjištění zděné konstrukce a kulturní vrstvy z období novověku. – *Vrána, J.*

11/2009 – 12073 – **Mohelnice** – Při stavbě silnice II/444 z Mohelnice do Stavenice byly zrušeny a přeloženy na nové místo dva mosty, při otvírání staveniště byla zjištěna existence neznámých dřevěných konstrukcí v terénu; odebrány byly vzorky na analýzy a dendrochronologii; stavba byla po celý rok sledována. – *F.Šrámek, J.Vrána*

12/2009 – 12021 – **Třebětice 2** – v listopadu 2009 byl ukončen záchranný archeologický výzkum na stavbě rychlostní komunikace R49 Hulín–Fryšták v lokalitě Třebětice 2. Při výzkumu byly objeveny blíže nespecifikovatelné archeologické objekty pravěkého stáří s příslušnými movitými nálezy a novověký objekt kruhového půdorysu o velikosti asi 15 m s náznaky vnitřního kamenného členění. Bližší určení objektu není dosud známo. – *A.Tajer.*

13/2009 – 12223 – **Příkazy**, *intravilán*. Během opravy vozovky na parcele č. 1046/2 v obci Příkazy byly v listopadu 2009 pracovníky Archeologického centra Olomouc prozkoumány dva zahloubené archeologické objekty. Z doby bronzové pochází větší sídlištní jáma, ve které byly nalezeny zlomky keramiky, zvířecí kosti a množství mazanice. Keramiku lze zařadit do období lužických popelnicových polí. Menší jáma obsahovala početný keramický materiál z období mladší doby hradištní. V zásypu jámy se dále nacházelo množství uhlíků a mazanicek, zlomky zvířecích kostí a jeden zlomek železa.

Seznam přírůstkových čísel archeologických akcí uskutečněných výlučně ACO v roce 2009 obsahuje 19 (2+4+13 z roků 2006, 2008 a 2009) položek.

Celkem tedy v roce 2009 ACO započalo, zcela uskutečnilo nebo dokončilo vlastními silami 19 záchranných archeologických akcí různého rozsahu a náročnosti.

2.1.1.1. Záchrané archeologické výzkumy a s nimi související činnosti, které byly provedeny s podporou krajského úřadu (fond ZAV) nebo zčásti ve vlastní režii organizace:

1. Archeogeofyzikální průzkum a sondážní výzkum římského pochodového tábora na lokalitě Hulín–Pravčice 1 (spolupráce s FF MU Brno) – dokončení.

2.1.2. Odborné archeologické dohledy, jejichž náklady byly hrazeny investory

Akce jsou zaznamenány v chronologickém pořadí podle toho, kdy došlo k prvotnímu kontaktu s investorem, a záznamy mají následující strukturu – *interní č. úkolu – stručná charakteristika akce, na níž byl uskutečněn v roce 2009 odborný archeologický dohled:*

1. 11482 – **Grygov** – rozšíření dobývacího prostoru ve šterkovně Grygov (roky 2002–2009) – každoroční archeologický dohled právě odkrývané části dobývacího prostoru – *R. Šuba*

2. 12015 – **Blatec** – odborný archeologický dohled při výstavbě komunikace a inženýrských sítí v lokalitě U nádraží – *R. Šuba*

3. 12043 – **Tovačov** – odborný archeologický dohled při výstavbě MÚK II/435 s R35, stavební úpravy – 1. stavba – *R. Šuba*

4. 12078 – **Šumvald – Břevence** – odborný archeologický dohled při výstavbě silnice II/446 a III/44629 – *R. Šuba*

5. 12082 – **Olomouc–Hejčín** – odborný archeologický dohled při výstavbě souboru obytných staveb Kaskáda v Olomouci–Hejčíně – *R. Šuba*

6. 12085 – **Loděnice – Lipina** – odborný archeologický dohled při výstavbě větrného parku – *R. Šuba*

7. 12122 – **Dlouhá Loučka** – odborný archeologický dohled při výstavbě vodohospodářského díla v Dlouhé Loučce pro investora PROLES s r.o. – *R. Šuba*

8. 12123 – **Radslavice** – odborný archeologický dohled při výstavbě ČOV a kanalizace (likvidace odpadních vod) v Radslavicích – *R. Šuba*

9. 12126 – **Mohelnice** – odborný archeologický dohled při výstavbě silnice III/4446 – Mohelnice – ulice Zábřežská, II. etapa – *R. Šuba*

10. 12129 – **Loučany** – odborný archeologický dohled při výstavbě silnice III/44921 Loučany – průtah – *R. Šuba*

11. 12130 – **Újezd u Uničova** – odborný archeologický dohled při výstavbě silnice III/44419 Újezd u Uničova – průtah – *R. Šuba*

12. 12131 – **Majetín** – odborný archeologický dohled při výstavbě polní cesty C 6b včetně výsadby interakčních prvků IP7 a IP8 – *R. Šuba*

13. 12133 – odborný archeologický dohled při výstavbě cyklostezky v katastech obcí **Přáslavice, Daskábát a Velký Újezd**, – *R. Šuba, Kalábek, M., Vančura, M.*

14. 12134 – **Uničov** – odborný archeologický dohled při výstavbě novostavby administrativní budovy NOEN a.s. – *R. Šuba*

15. 12135 – odborný archeologický dohled při úpravě přednádražního prostoru v Olomouci – IV. etapa – *R. Šuba*

16. 12136 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě Centra sportu a zdraví – IV. etapa, hotel – *R.Šuba*
17. 12140 – **Hněvotín** – odborný archeologický dohled při výstavbě tréninkového fotbalového hřiště – *R.Šuba*
18. 12141 – **Hněvotín** – odborný archeologický dohled při výstavbě komunikace a technických sítí pro výstavbu 72 rodinných domků v lokalitě Za hřištěm v Hněvotíně – *R.Šuba*
19. 12143 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při výstavbě kabelizace VV v ulicích Komenského, Kolárova, Masarykova, Sitka, Potoční, Labutí, Krampolova a Dr. Hrubého – *R.Šuba*
20. 12144 – **Droždín** – odborný archeologický dohled při výstavbě komunikace, chodníků, parkoviště, inženýrských sítí pro výstavbu 50 rodinných domků – *R.Šuba*
21. 12147 – **Bystročice** – odborný archeologický dohled při výstavbě areálu sportů – *R.Šuba*
22. 12147 – **Lipník nad Bečvou** – odborný archeologický dohled při stavebních úpravách vodovodu JIH – 2. část – *R.Šuba*
23. 12148 – **Hranice** – odborný archeologický dohled při opravě vodovodu v ulicích Mostní a Kropáčova – *R.Šuba*
24. 12149 – **Veselíčko, okres Přerov** – odborný archeologický dohled při výstavbě vodovodu na Podvesní louce – *R.Šuba*
25. 12150 – **Přerov** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci ulice Bratrská – SO 301.1 – kanalizace (oprava) – *R.Šuba*
26. 12151 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci kanalizace v areálu Fakultní nemocnice Olomouc – *R.Šuba*
27. 12152 – **Plinkout** – výstavba polní cesty C2 a záchranného příkopu ZP3 s plošnou drenáží na přilehlé parcele v Plinkoutu – *R.Šuba*
28. 12153 – **Domašov** – odborný archeologický dohled při výstavbě základnové stanice společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. – *R.Šuba*
29. 12154 – **Chořelice** – odborný archeologický dohled při výstavbě vedení NN – *R.Šuba*
30. 12155 – **Majetín** – odborný archeologický dohled při přípravě zástavby rodinnými domky v ulici Polní v Majetíně – *R.Šuba*
31. 12158 – **Lesnice** – odborný archeologický dohled při výstavbě ochranných hrází – *R.Šuba*
32. 12159 – **Bohuslavice** – odborný archeologický dohled při výstavbě inženýrských sítí – STL plynovod a STL plynovodní přípojky pro 7 RD v Bohuslavicích – *R.Šuba*
33. 12160 – **Hustopeče nad Bečvou** – odborný archeologický dohled při revitalizaci území městyse Hustopečí nad Bečvou, II. etapa – *R.Šuba*
34. 12161 – **Přáslavice** – odborný archeologický dohled při výstavbě vedení NN k 6 rodinným domkům v Přáslavicích – *R.Šuba*
35. 12162 – **Charváty** – odborný archeologický dohled při výstavbě inženýrských sítí pro 15 rodinných domků – *R.Šuba*
36. 12163 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci NN v lokalitě Bystrovanská – *R.Šuba*

37. 12164 – **Mohelnice** – odborný archeologický dohled při výstavbě teplovodních rozvodů na katastru města Mohelnice – *R.Šuba*
38. 12165 – **Mariánské Údolí** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Kollárova II – *R.Šuba*
39. 12166 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při prodloužení kabelového vedení v ulici Světlav, parcela č. 4734 a 5264 v k.ú. Šternberk – *R.Šuba*
40. 12169 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci NNk v ulici Ladova – *R.Šuba*
41. 12170 – **Štěpánov** – odborný archeologický dohled při výstavbě el. vedení NN, TS v lokalitě Družstevní – *R.Šuba*
42. 12171 – **Olomouc–Nemilany** – odborný archeologický dohled při výstavbě DTS pro RD v ulici U Sokolovny – *R.Šuba*
43. 12172 – **Olomouc–Černovír** – odborný archeologický dohled při výstavbě sítě NN, NNk v ulicích U Stavů, Jablonského a Stratilova – *R.Šuba*
44. 12173 – **Olomouc–Černovír** – odborný archeologický dohled při výstavbě sítě NN v ulicích Hlušovická, U Háje a Severní – *R.Šuba*
45. 12174 – **Medlov** – odborný archeologický dohled při výstavbě splaškové kanalizace, III. etapa, na katastru obce Medlov – *R.Šuba*
46. 12175 – **Třeština** – odborný archeologický dohled při komplexní pozemkové úpravě – polní cesty C1, C3 – část 1., C4 – *R.Šuba*
47. 12176 – **Osek** – odborný archeologický dohled při další etapě těžení štěrkopísku ve štěrkovně v Oseku – *R.Šuba*
48. 12177 – **Mohelnice** – přístavba a nadstavba provozní budovy v ulici Družstevní 84/11 na parc.č. 2441/14,13,9 v Mohelnici – *R.Šuba*
49. 12178 – **Uničov** – odborný archeologický dohled při výstavbě el. vedení NNk k 20 rodinným domkům – *R.Šuba*
50. 12179 – **Měrovice nad Hanou** – odborný archeologický dohled při výstavbě silnic III/4335 a III/43325 – průtah, 3. etapa, v Měrovicích nad Hanou – *R.Šuba*
51. 12180 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při kabelizaci vedení nízkého napětí v ulicích Jívovská, Dvořákova, Křížkovského, Anenská, Jiráskova, Kosmákova, Olomoucká, Krátká, Bojovníků za svobodu a Příčná – *R.Šuba*
52. 12181 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při stavebních pracích na jižní tribuně Androva stadionu v Olomouci – *R.Šuba*
53. 12182 – **Třebčín** – odborný archeologický dohled při opravě komunikace v lokalitě „Domky“ – *R.Šuba*
54. 12183 – **Moravský Beroun** – odborný archeologický dohled při revitalizaci náměstí a přilehlých ulic města Moravského Berouna – *R.Šuba, J. Vrána*
55. 12184 – **Litovel–Nasobůrky** – odborný archeologický dohled při výstavbě výroby limonád firmy Veseta, 2. etapa, v průmyslové zóně Litovel–Nasobůrky – *R.Šuba*
56. 12185 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při přeložce kabelové trasy VN 22 kV č. 321 ve Šternberku, ulice Světlav – *R.Šuba*
57. 12186 – **Troubelice** – odborný archeologický dohled při výstavbě cvičné stěny a plochy UP pro Jednotu Orel v Troubelicích – *R.Šuba*

58. 12187 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rozšíření distribučního centra Kaufland, ul. Přerovská, III. a IV. etapa včetně stavební úpravy okružní křižovatky Keplerova – Přerovská – *R.Šuba, J. Vrána*
59. 12188 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě kabelových rozvodů NN v Olomouci – Holici – *R.Šuba*
60. 12189 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě prodejního salonu osobních automobilů na parc. č. 907/15 v k.ú. Nová Ulice, v lokalitě Horní lán – *R.Šuba*
61. 12190 – **Velká Bystřice** – odborný archeologický dohled při výstavbě provozního areálu firmy Rostislav Simkovič na par.č. 1980/35 v k.ú. Velká Bystřice – *R.Šuba, J. Vrána, V. Vránová*
62. 12191 – **Lučín** – odborný archeologický dohled při regeneraci panelového sídliště Lučín – II. a VI. etapa – *R.Šuba*
63. 12192 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při pokládce kabelů NN v ulici Rýmařovská ve Šternberku – *R.Šuba*
64. 12193 – **Olomouc–Hodolany** – odborný archeologický dohled při opravě kabelů VN v ulicích Bělidla, Roháče z Dubé, Prokopa Holého a bratří Wolfů – *R.Šuba*
65. 12194 – **Hranice** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Sklenný kopec v Hranicích – *R.Šuba*
66. 12195 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici I.P.Pavlova v Olomouci – *R.Šuba*
67. 12196 – **Hranice** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Alešova v Hranicích – *R.Šuba*
68. 12197 – **Lipník nad Bečvou** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Na Zelince v Lipníku nad Bečvou – *R.Šuba*
69. 12198 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při výstavbě přípojky NN v lokalitě Světlov ve Šternberku, patrc. č. 5291/1 – *R.Šuba*
70. 12199 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici Na Zábraní v Olomouci – *R.Šuba*
71. 12200 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici Máchalově v Olomouci – *R.Šuba*
72. 12201 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici Průchodní v Olomouci – *R.Šuba*
73. 12202 – **Olomouc–Nová Ulice** – odborný archeologický dohled při přeložení DTS 3998 včetně kabelů VN a NN v ulici Wellnerově – *R.Šuba*
74. 12203 – **Véska** – odborný archeologický dohled při výstavbě DTS a el. vedení kVN na pozemcích Golf AREA ve Vésce – *R.Šuba*
75. 12204 – **Droždín** – odborný archeologický dohled při výstavbě el. sítě VN, NN a DTS pro 50 rodinných domků firmou Delta Invest v Droždíně – *R.Šuba*
76. 12205 – **Mladeč** – odborný archeologický dohled při výstavbě DTS a el. vedení VNK v Mladči – Nových Zámčích – *R.Šuba*
77. 12206 – **Náměšť na Hané** – odborný archeologický dohled při výstavbě inženýrských sítí pro výstavbu 20 rodinných domků v lokalitě Nad náhonem – *R.Šuba*

78. 12207 – **Medlov** – odborný archeologický dohled při výstavbě splaškové kanalizace, IV. etapa, v Medlově – *R.Šuba*
79. 12208 – **Moravský Beroun** – odborný archeologický dohled při výstavbě nového stání na ulici gen. Svobody v Moravském Berouně – *R.Šuba*
80. 12209 – **Hranice** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Hřbitovní v Hranicích – *R.Šuba*
81. 12210 – **Lipník nad Bečvou** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Na Bečvě v Lipníku nad Bečvou – *R.Šuba*
82. 12211 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě překryvné optické sítě Telefonica O₂, 1. etapa, v Olomouci – *R.Šuba*
83. 12212 – **Šternberk** – odborný archeologický dohled při pokládce kabelů VN, NN a DTS v ulici Světlov – na stavbě bytového domu OSBD – *R.Šuba*
84. 12213 – **Hranice** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci místní plynovodní sítě v ulici Jaselská v Hranicích – *R.Šuba*
85. 12214 – **Loučná nad Desnou** – odborný archeologický dohled při výstavbě malé v odní nádrže v k.ú. Filipová – Loučná nad Desnou – *R.Šuba*
86. 12215 – **Lipník nad Bečvou** – odborný archeologický dohled při výstavbě optické sítě – 1 etapa – v Lipníku na d Bečvou – *R.Šuba*
87. 12216 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici U Botanické zahrady v Olomouci – *R.Šuba*
88. 12217 – **Chválkovice** – odborný archeologický dohled při výstavbě IN linie parkoviště ve Chválkovicích – *R.Šuba*
89. 12218 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici Přichystalově v Olomouci – *R.Šuba*
90. 12219 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici U Potoka v Olomouci – *R.Šuba*
91. 12220 – **Olomouc–Svatý Kopeček** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici Darwinově v Olomouci – *R.Šuba*
92. 12221 – **Olomouc–Nové Sady** – odborný archeologický dohled při revitalizaci veřejného prostranství (rekonstrukce komunikace a inženýrských sítí) v lokalitě Krakovská – *R.Šuba, J.Vrána*
93. 12222 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci komunikace v ulici U Staré Moravy v Olomouci – *R.Šuba*
94. 12224 – **Přáslavice** – odborný archeologický dohled při rekonstrukci části kanalizace v sídlišti – 1. etapa – *R.Šuba*
95. 12226 – **Lutín** – odborný archeologický dohled při přípravě území pro 8 rodinných domků v Lutíně – *R.Šuba*
96. 12227 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě provozního a výrobního areálu firmy HUSEK – *R.Šuba*
97. 12228 – **Skrbeň**, intravilán – dohled na akci „Skrbeň – splašková kanalizace“ – *Vrána, J.*
98. 12229 – **Lipník nad Bečvou** – odborný archeologický dohled při opravě kanalizace v lokalitě Za parkem v Lipníku nad Bečvou – *R.Šuba*
99. 12231 – **Olomouc–Holice** – odborný archeologický dohled při pokládce kabelu VN pro DTS KES – *R.Šuba*
100. 12233 – **Olomouc–Holice – Olomouc–Slavonín** – odborný archeologický dohled při výstavbě třetího napaječe – kabel – *R.Šuba*

101. 12235 – **Pňovice** – odborný archeologický dohled při přípravě území pro výstavbu rodinných domků v Pňovicích – *R.Šuba*
102. 2236 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě vodovodu v ulici Přemysla Oráče – *R.Šuba*
103. 12237 – **Olomouc** – odborný archeologický dohled při výstavbě polyfunkčního domu na ulici Wellnerově v Olomouci – *R.Šuba*
104. 12238 – **Hranice – Slavíč** – odborný archeologický dohled při novostavbě výrobní haly firmy PRESBETON v Hranicích – Slavíči – *R.Šuba*
105. Dohledy na stavbě **D1**, úsek 13 **Kojetín – Kroměříž východ** – *Tajer, A.*
106. Dohledy na stavbě **R49 Hulín – Fryšták** – *Tajer, A.*
107. Dohledy na stavbě rychlostní komunikace **R55** – *Paulus, M.*
108. 12133 – **Přáslavice, Přáslavice–Kocourovce** – dohled na stavbě cyklostezky Přáslavice – Daskabát – Velký Újezd –
109. Ústín, intravilán (12167) – dohled při hloubení výkopu pro elektrické vedení – *Vrána, J.*
110. 12182 – **Třebčín** – oprava komunikace – *Kalábek, M.*
111. 12073 – odborný archeologický dohled při výstavbě silnice II/444 Mohelnice – Stavenice – *Vrána, J.*
112. 12145 – **Olomouc – Holice** – odborný archeologický dohled na akci „Terénní úpravy – valy, Fort V“ – *Vrána, J.*

2.1.3. Odborné archeologické dohledy na stavbách různých investorů, které „nepřerostly“ v záchranné archeologické výzkumy (tj. byly provedeny v režii ACO):

1. 18. března roku 2009 byl proveden odborný archeologický dohled při výstavbě přípojky vodovodu a plynu pro rodinný dům na ulici Máchově v **Olomouci–Řepčíně** – *R.Šuba*
2. 23. března roku 2009 byl proveden odborný archeologický dohled při výstavbě rodinného domu na parcele č. 305/1 a 305/7 pana Petra Koupila, **Těšetice, 783 23 Vilémov 150** – *R.Šuba*
3. 4. května roku 2009 byl proveden odborný archeologický dohled při výstavbě rodinného domu na parcele č. 1209/16 pana Pavla Dvořáka ve **Věrovanech 153** – *R.Šuba*
4. 4. června roku 2009 byl proveden odborný archeologický dohled při výstavbě rodinného domu na parcele č. 719/1 manželů Beránkových, **Želechovice 9, 783 91 Uničov** – *R.Šuba*
5. 27.4.209 byl proveden odborný archeologický dohled na výstavbě rodinného domu v **Bystročicích**
6. **Olomouc–Neředín**, trať „Mýlina“. Průběžná namátková kontrola lokality při stavbách RD – *Kalábek, M., Vančura, M.*
7. **Hněvotín** – výstavba rodinných domků (dříve hrazeno z fondu ZAV OKPP KÚ OK), a to na parcelách č. 993/78 (stavebník p. Michal Jurečka), č. ? (p. Ing. Jiří Zatloukal), č. 993/38 (p. František Janák), č. 993/98 (manželé Jurečkovi), č. 598/1 (Petr Procházka).
8. **Unčovice (obec Litovel–Březové)** – výstavba rodinných domků (dříve hrazeno z fondu ZAV OKPP KÚ OK), a to na parcelách č. 154 (Miroslav Lehotský a Olga Ottová)

9. **Majetín** – výstavba rodinných domků (dříve hrazeno z fondu ZAV OKPP KÚ OK), a to na parcelách č.382/11, 384/1 a 385/9 (Marek Štursa).

10. **Želechovice u Uničova** – výstavba rodinných domků (dříve hrazeno z fondu ZAV OKPP KÚ OK), a to na parcelách č. 719/1 (manželé Beránkovi).

11. **Řepčín** – výstavba rodinných domků (dříve hrazeno z fondu ZAV OKPP KÚ OK), a to na parcelách č. 80/22,20 a 1000/2 (stavebník Wilde).

Celkem: dohledy ve vlastní režii byly prováděny na 11 akcích

Většina dohledů nad stavbami rodinných domků byla prováděna v režii organizace (tedy nebyly fakturovány investorům). Z fondu ZAV Odboru kultury a památkové péče KÚ OK v roce 2009 nebyly hrazeny žádné výzkumy.

V roce 2009 bylo ACO přiděleno na tzv. Středomoravské archeologické komisi celkem **248 akcí**, přičemž celkový počet akcí, které byly v roce 2009 zahájeny nebo jimiž se pracovníci ACO jakkoliv zabývali (od čistě administrativních prací až po výzkum) činil **251 akce**. Uzavřeno bylo **104** dohod o provedení ZAV a objednávek.

Počet dohledů a výzkumů na určitém počtu lokalit nevypovídá nic o frekvenci nutných návštěv archeologů a tedy ani o nutných nákladech na – v konečném pohledu – negativní akci.

2.2. Nálezové zprávy odevzdané v roce 2009 do archivu Archeologického ústavu AV ČR v Brně

V roce 2009 byly odevzdaný do archivu ACO, investorům a do archivu nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Brně následující nálezové zprávy. Vzhledem k průběžnému číslování nálezových zpráv v archivu ACO začínají zprávy číslem 234 a končí číslem 251.

číslo v archivu ACO	lokalita (okres)	trať	zkratky kultur a období používané v databázi SAS	autor nálezové zprávy	č.j. v archivu AÚ AV ČR, Brno
234/09	Bělotín (PR)	Lokalita 7	ne.lin; novove;	Kalábek	2974/09
235/09	Stříbrnice (PR)	Lopaty	pravek;en.snu; en.zvo;eneoli; br.une; ri.ml; novove;	Tajer	2990/09
236/09	Olomouc–Slavonín (OL)	Pod Vlachovým	(rs.3 ?)	Vránová	2980/09
237/09	Vrchoslavice–Vitčice (Prostějov)	Na dílech	pravek; ne.mm1; eneoli;en.snu; en.zvo;br.une; novove;	Tajer	2987/09 2989/09

238/09	Přerov II Předmostí – Dluhonice (PR)	Díly, Dolní Ujezd	ne.lin;en.mm2; en.nal;en.chl; br.vet;br.luz; pp.slp;la.a;rs.3;	Vránová	2982/09 2984/09
239/09	Olomouc (OL)	Denisova ul. č. 30	novovek; no.1; no.2; vs–no; vstred;	Kalábek	2985/09
240/09 a,b	Křenovice 2 (PR)	Vinice	ne.mm1;en.jev; eneoli;br.st; br.vet; br.moh; pravek; ppole; br.luz; pp.slp; rs.hra; no.2;	Tajer	
241/09	Bystročice 1 (OL)	U Topolánků	pravek;ne.mm1 en.zvo; en.kul;eneoli; bronz; br.vet; br.moh;br.luz; rs/vs;	Tajer	
242/09	Křenovice 3 (PR)	Padělky od dřínového	ne.lin;br.vet; st–no;rs.3;	Daňhel	
243/09	Popůvky u Kojetína (PR)	Prostřední díly	lengye; br.m–p; rim;	Daňhel	
244/09	Tlumačov 1 (Zlín)	Šibinky	rs.2	Paulus	
245/09	Tlumačov 3 (Zlín)	Dlouhé vstávání	pravek; ri.st; rs.hra;	Paulus	
246/09	Tlumačov 2 (Zlín)	Hrabůvka	rs.2; pravek	Paulus	
247/09	Tovačov–Anín (PR)	Skašov	pravek stredo,novove	Kalábek	
248/09	Mohelnice (SU)	Za pensionem	pravek; en.snu; en.zvo;	Vránová	
249/09	Loštice (SU)	nám. Míru	ne.lin; en.jor; ppole; rs/vs; vstred; vs/no; novove;	Vrána	
250/09	Říkovice (PR)	Dolní	pravek; bronz	Tajer	

		příčky			
251/09	Kojetín (PR)	intravilán	pr.zem;ne.lin; en.mm2; bronz; rstred; rs/vs; vstred; stredo; st-no; novove	Vrána	

Kromě klasických nálezových zpráv vytváří ACO také antropologické zprávy, tj. výsledky laboratorního zpracování antropologických nálezů ze záchranných archeologických výzkumů ACO. V roce 2009 to byly následující zprávy:

Antropologická zpráva z výzkumu Slavonín–Pod Vlachovým 1 – A. Pankowská

Antropologická zpráva z výzkumu Pravčice – Nivky – A. Pankowská

Antropologická zpráva z výzkumu Bystročice – U Topolánky – A. Pankowská

Antropologická zpráva z výzkumu Opava – pivovar (ve spolupráci s NPÚ Ostrava, ú.o.p, oddělením archeologických výzkumů v Opavě – A. Pankowská

Celkem bylo odevzdáno **17 ks NZ** rozdílného rozsahu a závažnosti. Do seznamu nejsou pojaty tzv. negativní investorské zprávy z archeologických dohledů, při nichž nebylo zjištěno narušení archeologických objektů a situací. Stejný seznam rozšířený o všechny NZ z předcházejících let je zveřejněn na webové stránce ACO (www.ac-olomouc.cz).

2.3. Bibliografie zaměstnanců ACO za rok 2009

Daňhel, M. – Kalábek, M. – Paulus, M. – Peška, J. – Šrámek, F. – Tajer, A. – Vrána, J. – Vránová, V.: Přehled výzkumů 50, Brno 2009, krátké články o jednotlivých lokalitách zkoumaných v roce 2008, na stranách 248, 249, 251, 256, 257, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 283, 285, 286, 287, 290, 297, 298, 299, 302, 304, 305, 309, 310, 314, 325, 354, 387, 389, 390, 393, 394, 401, 402, 409, 418, 419, 420.

Daňhel, M.: Věteřovský keramický depot z Pravčic. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 125–138.

Daňhel, M. – Kalábek, M. – Klanicová, S. – Pankowská, A. – Paulus, M.: Krátkodobý římský tábor u Hulína a Pravčic. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 184–208.

Kalábek, M.: Germánská usedlost na lokalitě Hulín – Pravčice 2. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 209–215.

Kalábek, M.: Hradištní lokality objevené na tarse dálničního obchvatu Olomouce (1999–2005). In: Dresler, P. – Měřinský, Z. (eds.): Archeologie doby hradištní v České a Slovenské republice. Sborník příspěvků přednesených na pracovním setkání Archeologie doby hradištní ve dnech 24.–26.4.2006. Archaeologia mediaevalis Moravica et Silesiana. Supplementum 2. ÚAM FF MU Brno. 150–157.

Kalábek, M. – Kalábková, P.: Lengyelské sídlíště na lokalitě Hulín – Pravčice 2. Předběžná zpráva. In: Kazdová, E. (ed.) Otázky neolitu a eneolitu našich

zemích. Sborník příspěvků z pracovního semináře ve Vranově nad Dyjí v roce 2008. Brno, v tisku.

- Pankowská, A.*: Věteřovské sídlištní pohřby v Bystročicích 1 „U Topolánků“. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 139–149.
- Pankowská, A.*: Ukazatelé stresu na kostech a zubech jedinců pohřbených v sídlištních jamách a hrobech ze starší doby bronzové. Sborník textů k 9. Mezinárodnímu sympoziu z dějin medicíny, farmacie a veterinární medicíny. Brno. 94–109.
- Peška, J. – Tajer, A.*: Příspěvek k poznání jevišovického osídlení na střední Moravě, In: Bém, M. – Peška, J. (eds.) Ročenka 2008, Olomouc, 59–107.
- Peška, J. – Kalábek, M.*: Pohřebiště kultury zvoncovitých pohárů z Hulína–Pravčic 2. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.) Ročenka 2008, Olomouc, 108–124.
- Peška, J.*: Protoúnětické pohřebiště z Pavlova. Olomouc.
- Peška, J.*: Mladší a pozdní eneolit, starší a střední doba bronzová. In: J. Schulz (ed) Dějiny Olomouce, 1. svazek. Olomouc, 41–66.
- Tajer, A.*: Nález laténského bronzového opasku z lokality Hulín 1. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 172–183.
- Vrána, J.*: Raně středověké sídlištní objekty na lokalitě v Olomouci – Slavoníně, trať „Pod hřbitovem“. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 216–232.
- Vránová, V.*: Doklady osídlení kultury popelnicových polí na lokalitě Olomouc – Nemilany. In: Bém, M. – Peška, J. (eds.): Ročenka 2008, Olomouc, 150 – 171.

V tisku:

- Peška, J.*: Neue absolute Datierung aus dem späteren Äneolithikum Mährens, OFFA, v tisku
- Kalábek, M. – Peška, J.*: Die germanischen Siedlungen in der Flur „Horní lán“ in Olomouc–Slavonín. In: Sborník referátů ke konferenci „Grundproblemen“, Kravsko 2001, v tisku
- Králík, M. – Berkovec, T. – Peška, J. – Selucká, A. – Urbanová, P.*: Fingerprints on Corroded Copper Rings from the Early Bronze Age, Science ???, v tisku
- Peška, J.*: Aussergewöhnliche Funde aus der Frühbronzezeit von Hulín, Sammelband von Symposium in Levice 2005, Frankfurt a.M., v tisku
- Peška, J.*: Nová šňůrová pohřebiště na střední Moravě. Dosavadní výsledky horizontální stratigrafie. In: Otázky neolitu a eneolitu v našich zemích – 2005. Sborník příspěvků ze 24. pracovního setkání, Rosice, 17.– 20.10. 2005, Spisy Archeologického ústavu AV ČR v Brně, v tisku
- Peška, J. – Šrámek, F.*: Das römische kurzfristige Militärlager in Olomouc–Neředín. Sborník „Grundproblemen“ Mikulov, prosinec 2005, Spisy ARÚB, v tisku
- Peška, J.*: Aktuální výzkumy na katastru Mohelnice. In: S. Stuchlík a kol. Archeologický výzkum Mohelnice – štěrkovny, Brno, v tisku
- Peška, J.*: Absolutní chronologie sídliště. In: S. Stuchlík a kol. Archeologický výzkum Mohelnice– štěrkovny, Brno, v tisku
- Peška, J. – Vránová, V.*: The Methodology of Rescue Excavations on Large Area and Linear Construction Projects in Moravia, BAR (British Archaeological Reports), Oxford: Archaeopress, v tisku.

- Peška, J.* : Frühbronzezeitliche Gräberfelder von Hulín, Ostmähren/Tschechische Republik, Sborník Herne 2008, WLM Herne, v tisku
- Tomášek, M. – Peška, J.*: „Trapped by metal detectors. Czech archaeology in trouble“, Sborník EAC ze zasedání Strassbourg březem 2009, v tisku
- Peška, J.– Kalábek, M.*: Prvotní informace o pohřebišti KZP s bohatými hroby z Hulína–Pravčic 2 na východní Moravě. In: Kazdová, E. (ed.), Otázky neolitu a eneolitu našich zemí – Vranov nad Dyjí 2008, Brno, v tisku
- Peška, J.*: Nové poznatky o jevišovickém osídlení v regionu střední Moravy. In: Otázky neolitu a eneolitu, Sborník z 28. zasedání.... Mělník 2009, Praehistorica, Praha, v tisku

Populární články:

- Vránová, V.*: Týnecké listy – leden–prosinec, pravidelné rubriky Tip na výlet a Archeologická aktualita
- Daňhel, M. – Kalábek, M – Peška, J.*: Hulíňan – série článků doprovázejících výstavu „Zpět ke kořenům“, které vyšly v číslech 2. 3. a 4/2009: *Daňhel, M.*: Čteme z hrobů našich předků 4: Keltští válečníci a zemědělci, Hulíňan 5/2009, 10–11. *Daňhel, M. – Peška, J.*: Čteme z hrobů našich předků 2: Doba bronzová a železná, Hulíňan 3/2009, 13–16. *Kalábek, M.*: Poznatky nejnovějších výzkumů. Hulíňan 2/2009, 8–11. *Kalábek, M.*: Doba římská. Hulíňan 4/2009, 10–13.
- Bém, M.*: 2× ročně informace ze života, činnosti a problematiky ACO pro historickou revui Střední Morava, Olomouc